

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 4 september 2023

Tid:

kl. 16:00-19:35

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-21

Justerat den 11 september 2023 Anslaget den 12 september 2023

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Bordläggning av interpellationer
- §2 Interpellation av Gabriel Kroon (SD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om effekter av minskat antal ordningsvakter
- §3 Interpellation av Jonas Naddebo (C) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) gällande nattliv och kulturljudzoner
- §4 Bordläggning av interpellationer
- §5 Ändring av föredragningsordning
- §6 Nya interpellationer
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2023
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige 2023
- §13 Reviderat genomförandebeslut gällande AB Stockholms shems nyproduktion av bostäder i kvarteret Tjället 8, Kungsholmen
- §14 Projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16
- §15 Motion om en ny och lämpligare plats för Nobel Center
- §16 Motion om att Stockholms stad ska ingå i Kompotten
- §17 Motion om att genomföra en stadsövergripande lokaleffektivisering
- §18 Motion om utvärdering av fältassistenter

- §19 Motion om utfallsmått i den sociala omsorgen
- §20 Nyväckta motioner
- §21 Mötet avslutas

**§ 1
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 1 och 2 i kungörelsen.

§ 2

Interpellation av Gabriel Kroon (SD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om effekter av minskat antal ordningsvakter

KS 2023/664

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Gabriel Kroon (SD) har ställt en interpellation om effekter av minskat antal ordningsvakter. Kommunfullmäktige beslutade den 29 maj 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3**Interpellation av Jonas Naddebo (C) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) gällande nattliv och kulturljudzoner**

KS 2023/667

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jonas Naddebo (C) har ställt en interpellation om nattliv och kulturljudzoner. Kommunfullmäktige beslutade den 29 maj 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Boucher (V) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 4
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 5-10 i kungörelsen.

§ 5
Ändring av föredragningsordning

Punkterna 29-33 i kungörelsen behandlades för punkten 16 i kungörelsen.

§ 6 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens utsatta områden utanför Järva. Rotel I.
Dnr KS 2023/761
2. Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om den rödgröna majoritetens syn på privata utförare inom LSS. Rotel IV
Dnr KS 2023/887
3. Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) angående uppföljningen av omhändertagna och placerade barns betyg. Rotel IV
Dnr KS 2023/888
4. Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) angående festivalen Eritrea Scandinavia. Rotel I
Dnr KS 2023/889
5. Interpellation av Jan Jönsson (L) till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattsson (V) om vikten av synlighet av HBTQI+-arbete på stadens ungdomsgårdar. Rotel VII
Dnr KS 2023/890
6. Interpellation av Svante Linusson (C) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) gällande laddinfrastruktur. Rotel VIII
Dnr KS 2023/926
7. Interpellation av Sergej Salnikov (SD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om stadens motverkande av bidragsfusk. Rotel VI
Dnr KS 2023/927
8. Interpellation av Dennis Wedin (M) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) om småhus i Stockholms stad. Rotel II
Dnr KS 2023/930
9. Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) angående Stockholms hyrcykelsystem. Rotel VIII
Dnr KS 2023/931
10. Interpellation av Dennis Wedin (M) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) gällande Medeltidsmuseets framtid. Rotel VI
Dnr KS 2023/932

§ 7 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om upploppen på Järvafältet.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om vad majoritetens inställning till föräldrakooperativ är.

Borgarrådet Mattsson (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om vilka åtgärder som vidtas med anledning av den eritreanska diktaturfestivalen.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om gåsproblematiken i Stockholm.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om stadens hyrcykelsystem.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 6

Tapani Juntunen (SD) ställer en fråga om vi kommer att få se en komersiell tankstation för vätgas i Stockholm under denna mandatperiod.

Borgarrådet Lindhagen (MP) svarar på frågan.

Fråga 7

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om valfriheten är hotad i Stockholm.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Marcus Wangel (C) ställer en fråga om bräddningarna ifrån Stockholms reningsverk.

Borgarrådet Lindhagen (MP) svarar på frågan.

§ 8
Mötet öppnas

**§ 9
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 10
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 11 september 2023.

§ 11**Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023**

KS 2023/8

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Rapportering av ej verkställda beslut enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1 år 2023

Dnr KS 2023/753

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt

4 kap 1 § socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2023

Dnr KS 2023/782

**Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden
15/6 2023 – 30/8 2023:**

Länsstyrelsen i Stockholm beslut av den 6 juli 2023

Beslut (2023-07-06) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2023-06-19 § 27 angående förändringar avseende hundrastgårdar inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde.

Länsstyrelsen finner att beslutade ändringar av de lokala ordningsföreskrifterna inte strider mot ordningslagen (1993:1617). Beteckning 213-32989-2023.

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom av den 10 juli 2023

Dom (2023-07-10) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2022-12-19 § 12 angående överklagande av detaljplan för del av Norra Djurgården 1:1, Uggleviksreservoaren i stadsdelen Ladugårdsgärdet (vattenreservoar), Dp 2020-02200-54. Mål nr P 404-23.

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen beslut av den 11 juli 2023

Beslut (ej särskilt uppsatt) (2023-07-11) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2021-11-29 § 14 angående detaljplan för del av fastigheten Hammarö 9 m.fl.

Mål nr P 8980-21.

Mark- och miljööverdomstolen ger inte prövningstillstånd. Mark- och miljödomstolens avgörande står därför fast.

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolens beslut av den 28 juli 2023

Dom (2023-07-28) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2022-05-30 § 21 angående detaljplan för Fader Bergström 3 med flera i stadsdelen Axelsberg (cirka 455 bostäder, förskolor och centrumverksamhet), Dp 2015-18144-54.

Mål nr P 4561-22

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

§ 12
Valärenden i kommunfullmäktige 2023

KS 2023/4

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns med tilläggsförslag från Svante Linusson (C).
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag med tilläggsförslag från Sara Svanström (L) och Svante Linusson (C).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Valärenden i kommunfullmäktige 2023.

Förslag till beslut

Sara Svanström (L) föreslår att Inger Swahn (L) väljs till ledamot i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige godkänner Frida Magnussons (C) avsägelse som ersättare i Bromma stadsdelsnämnd och att Erik Thonfors (C) väljs till ny ersättare i Bromma stadsdelsnämnd.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tillägg från Sara Svanström (L) och Svante Linusson (C). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13

Reviderat genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder i kvarteret Tjället 8, Kungsholmen

Framställan från AB Stockholmshem

KS 2023/549

Beslut

Genomförandet av AB Stockholmshems nyproduktion av 152 bostäder samt tillkommande renovering av 77 befintliga bostäder inom kvarteret Tjället 8, Kungsholmen, med en investeringsutgift om 495 mnkr godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Anmälan om jäv

Olle Burell (S) anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder i kvarteret Tjället 8, Kungsholmen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Ingela Edlund (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Tom Hedrup (M), Björn Ljung (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets gemensamma förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14**Projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16****Inriktningsbeslut**

Framställan från fastighetsnämnden och kultur nämnden

KS 2023/659

Beslut

1. Inriktningen för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16, godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16, till en investeringsutgift som framgår av bilaga till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Boucher (V), Martin Hansson (MP) och Alma Carlsson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), borgarrådet Wedin (M) och Destiny Lindgren Näslund (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15

Motion om en ny och lämpligare plats för Nobel Center

Motion av Peter Wallmark (-)

KS 2022/553

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om en ny och lämpligare plats för Nobel Center.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16

Motion om att Stockholms stad ska ingå i Kompotten

Motion av Anna Rantala Bonnier och Lisa Palm (båda Fi)

KS 2022/313

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att Stockholms stad ska ingå i Kompotten.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17

Motion om att genomföra en stadsövergripande lokaleffektivisering

Motion av Johan Nilsson (M)

KS 2022/1286

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att genomföra en stadsövergripande lokaleffektivisering.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Johan Nilsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Motion om utvärdering av fältassistenter**

Motion av Gabriel Kroon (SD)

KS 2023/105

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om utvärdering av fältassistenter.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) och Rashid Mohammed (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

Motion om utfallsmått i den sociala omsorgen

Motion från Gabriel Kroon (SD)

KS 2023/106

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om utfallsmått i den sociala omsorgen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20

Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 20 juni - 4 september 2023:

1. Motion av Jonas Naddebo (C) om uteservering på stadshusets borgargård. Rotel I. Dnr KS 2023/810
2. Motion av Jonas Naddebo (C) om en satsning på renare vatten och en stadsövergripande vattenamiral. Rotel IX. Dnr KS 2023/823
3. Motion av Jan Jönsson och Björn Ljung (båda L) om att visa Stockholms solidaritet med det ukrainska folket genom namnändring av gator och en park intill den ryska ambassaden. Rotel II. Dnr KS 2023/903
4. Motion av Gabriel Kroon och Linnea Vinge (båda SD) om en pappersfri nämndorganisation. Rotel I. Dnr KS 2023/928
5. Motion av Andrea Hedin (M) om att säkerställa skolgången för barn på skyddade boenden. Rotel III. Dnr KS 2023/936
6. Motion av Dennis Wedin och Therese Lindström (båda M) om att utveckla Ringvägen till ett grönt alléstråk med liv och rörelse. Rotel II. Dnr KS 2023/937
7. Motion av Dennis Wedin och Johan Nilsson (båda M) om att stoppa den planerade exploateringen i Herrängsskogen. Rotel I. Dnr KS 2023/938
8. Motion av Ann-Christine Carlberg (SD) om svenskspråkiga demens- och somatiskäldreboenden. Rotel VI. Dnr KS 2023/945
9. Motion av Gabriel Kroon (SD) om ökad transparens i byggsamrådsprocessen. Rotel II. Dnr KS 2023/946

§ 21
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle ordf. §§ 8-12, 14-21		S	17:57	19:37
77	Brinck, Cecilia ordf. §§ 1-6, 13		M	16:01	19:37
47	Stenudd, Sara ordf. § 7		V	17:43	19:37
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	16:03	19:37
105	Ali Hassan, Shamso		V	16:59	19:37
42	Ali, Ismail		C	17:31	19:37
102	Aranda de Gutiérrez, Norma		S	17:58	19:37
92	Armstad, Stian		S	17:15	19:37
89	Badeli, Aida	Grolander, Sara	MP	16:34	19:37
96	Bengtsson, Frida		S	16:09	19:37
23	Bjuggren, Emilia	Ödebrink, Annika	S	17:34	19:37
8	Boucher, Torun		V	16:01	19:37
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	16:01	19:37
94	Carlsson, Alma		S	16:01	19:37
80	Edin, Anders		SD	16:24	19:37
53	Edlund, Ingela		S	16:01	19:37
40	Elfvén, Anne-Lie	Wistrand, Hanna	L	17:00	19:37
67	Elmlund, Annika		M	17:19	19:37
95	Finnveden, Felix		S	16:13	19:37
14	Forslund, Maurice		KD	17:48	19:34
69	Friberg, Annika		M	17:16	19:37
12	Granswed Baat, Sophia		M	17:57	19:37
103	Güler, Esme		S	16:03	19:37
52	Göransson, Anders		S	17:17	19:37
51	Hansson, Martin		MP	16:39	19:37
4	Hedin, Andrea		M	16:01	19:37
66	Hedrup, Tom		M	17:49	19:37
61	Heinonen, Johan		S	16:01	19:37
34	Hellström, Anette		M	17:16	19:37
37	Hollis, Michaela		KD	17:57	19:37
107	Holm, Jens		V	17:58	19:37
70	Hökmark, Christoffer		M	17:25	19:37
43	Ibrahim, Ashna		C	18:01	19:37
19	Jacobsson, Kristin	Wangel, Marcus	C	16:01	19:37
30	Jama, Hassan		V	17:56	19:34
88	Jama, Mansur		MP	16:01	19:37
31	Johansson, Tobias		V	17:39	19:37
39	Jonlund, Rasmus	Fors, Emilie	L	17:53	19:37
79	Juntunen, Tapani		SD	16:53	19:37

Id	Person	Parti	Inträde	Avslutning		
18	Jönsson, Jan	L	16:55	19:37	Sida 29 (87)	
101	Kazinic, Elvir	S	16:00	19:37		
62	Kratz, Tina	V	16:04	19:34		
86	Kroon, Gabriel	SD	16:01	19:37		
81	Kroon, Julian	Carlberg, Ann-Christine	SD	17:04		17:08
104	Körhan, Özlem	V	16:36	19:37		
36	Lennaárd, Fritz	M	18:02	19:37		
99	Lind, Andreas	S	17:28	19:37		
7	Lindblom, Clara	V	18:03	19:37		
60	Lindgren, Jimmy	S	16:55	19:37		
71	Lindström, Therese	M	16:15	19:37		
45	Linusson, Svante	C	16:49	19:37		
16	Ljung, Björn	L	16:43	19:37		
64	Ljuslin, Maria	V	18:00	19:37		
97	Lorentzi, Ulrika	S	16:03	19:37		
11	Lutz, Kristina	M	17:18	19:37		
9	Mattsson, Alexandra	V	16:47	17:17		
9	Mattsson, Alexandra	Ehrnström, Thomas	V	17:19		19:37
63	Mjörnberg, Robert	V	16:23	19:37		
38	Modig, Aron	Näslund, Destiny Zandi	KD	17:33		19:37
28	Mohammed, Rashid	V	16:01	19:37		
29	Mustonen, Maria	V	17:02	19:37		
20	Naddebo, Jonas	C	16:00	19:37		
41	Nilsson Söderström, Åsa	Abdu, Said	L	18:00		19:37
32	Nilsson, Johan	M	17:25	19:34		
10	Nilsson, Jonas	M	17:52	19:37		
44	Nyberg, Claes	C	16:04	19:37		
87	Obermüller, Cecilia	MP	17:51	19:37		
24	Ojanne, Alexander	S	16:01	19:37		
33	Paccamonti, Johan	M	17:41	19:37		
100	Palm, Ulrika	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	17:50	17:50	
98	Piazzolla, Catharina	S	16:55	19:37		
93	Rashid, Sona	Bustos, Emil	S	17:33	19:37	
91	Risberg, Eva	S	16:01	19:37		
72	Rosencrantz, Per	M	17:34	19:37		
90	Runsten, Magnus	MP	16:57	19:37		
83	Salnikov, Sergej	SD	16:26	19:37		
27	Salvo, Maria-Elsa	Pettersson, Fredrik	S	16:01	19:37	
65	Sharaf Abdi, Ahmed	V	17:42	19:37		
54	Sjöberg, Ulla	S	16:01	19:37		
35	Sjölander, Henrik	M	17:30	19:37		
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	L	17:54	19:37		

57	Stavling, Margareta		S	16:04	19:37	Sida 30 (87)
50	Strömgren, Lars		MP	17:15	19:37	
106	Svanfeldt Obligado, Marcus	Zandian, Aidin	V	16:58	19:37	
74	Svanström, Sara		L	16:59	19:37	
84	Söderström, Leif		SD	16:01	19:37	
75	Tufvesson, Christina		L	16:31	19:37	
22	Valeskog, Jan		S	17:56	19:37	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	16:01	19:37	
85	Vinge, Linnéa		SD	16:01	19:37	
55	Walther, Ulf		S	17:57	19:37	
21	Wanngård, Karin		S	16:54	19:37	
82	Wassermann, Emelie		SD	17:24	19:34	
5	Wedin, Dennis		M	17:03	19:37	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	16:43	19:37	
73	Werner, Hanna		M	17:45	19:37	
46	Wihlman, Thomas		C	16:05	19:37	
78	Åkerlund, Liliane		SD	16:52	19:37	
15	Örbrink, Nike	Valier, Mikael	KD	17:46	19:37	
25	Österberg, Anders		S	15:59	19:37	
59	Österman, Gustav		S	16:01	19:37	
6	Fjellner, Christofer		M	17:27	19:37	
49	Lindhagen, Åsa		MP	17:43	19:37	

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 4 september 2023

§ 2 Interpellation av Gabriel Kroon (SD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om effekter av minskat antal ordningsvakter

Anförande nr 1

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

G a b r i e l K r o o n (SD): Interpellationen som jag har skrivit handlar om ordningsvakterna i Stockholms stad. De kommunala ordningsvakterna, som har funnits under många år i Stockholm, har syftat till att vi ska ha en trygg och säker utemiljö. Självklart kan ordningsvakter aldrig ersätta polisen, men de är ett väldigt viktigt komplement och en av våra främsta proaktiva åtgärder för att på ett auktoritärt sätt ta fast de individer som begår trakasserier och begår brott i den offentliga miljön.

Det rödgröna styret har i sin senaste budget valt att minska antalet ordningsvaktspatruller från 27 till 6 – en stor neddragning. Det här har man motiverat med att man gör alternativa insatser. Man har pratat om fältassistenter. Man har pratat om att man satsar på en trygghetspott som stadsdelarna själva kan dela ut medel från.

Med den här interpellationen frågar jag trygghetsborgarrådet vilken utvärdering och vilken analys man har gjort av det minskade antalet ordningsvakter. Har man ens försökt att få till en analys, få till en utvärdering och förstå vilken effekt det här har lett till? Med andra ord: Har man bedrivit en effektiv trygghetspolitik, eller har man satsat på symbolpolitik utan att ha någon aning om huruvida det fungerat eller inte?

Att döma av det utskickade svar som jag har fått från trygghetsborgarrådet är det uppenbart att man inte har gjort sig mödan att utvärdera neddragningen av antalet ordningsvakter. I stället tror man blint på att fler fältassistenter ska kunna täcka upp för det bristande antalet ordningsvakter, något som för övrigt helt saknar vetenskaplig evidens. Därtill skyller man ifrån sig på regeringen och säger att det minsann är regeringens ansvar att få till fler poliser till Stockholm, medan man själv inte kommer att ta något initiativ.

Därför skulle jag återigen vilja fråga dig som trygghetsborgarråd, Alexander Ojanne: Kommer ni att genomföra en vetenskaplig utvärdering för att förstå vilken effekt på tryggheten det minskade antalet ordningsvakter kommer att medföra, eller kommer ni blint att fortsätta att satsa på andra åtgärder utan att veta att de faktiskt är effektiva och leder till ökad trygghet?

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag skulle vilja börja med att tacka interpellanten för interpellationen. Jag tycker att den är väldigt intressant, och den innehåller många frågor som vi fick brottas med.

I Stockholm ska alla stadsdelar vara trygga. Det är vad den rödgröna majoriteten jobbar för varje dag.

Interpellanten lyfter en del praktiska frågor kring de mobila ordningsvakterna och föreslår bland annat fast placerade ordningsvakter. När det gäller fast placerade ordningsvakter finns det flera anledningar till att vi inte jobbar så i Stockholms stad utan har ett mobilt upplägg. Forskning visar att uniformerad personal har störst effekt de första 15 minuterna den är på plats. Därför är det också så att vi jobbar i enlighet med en 15-minutersmodell. Ibland kräver såklart situationen att man stannar kvar längre än så, och då gör ordningsvakterna det.

Ett annat resultat av den här arbetsmetoden, där man hela tiden byter ansikten ute i stadsdelarna och i LOV 3-områdena, är att det är svårt för individer som har onda avsikter att kartlägga ordningsvakten och ta reda på vem det är bakom uniformen. Om det blir problem i ett visst område med en patrull kan den patrullen jobba i en annan del av staden.

Det finns alltså många fördelar med att jobba så som vi jobbar. Men det fanns också saker som jag fick läsa på om tack vare den här interpellationen. Det tackar jag för. Det här är inte heller något nytt, utan det var så här ordningsvakter jobbade även under den förra mandatperioden under det förra styret.

Men i grund och botten kvarstår polisbristen som det stora problemet för Stockholm. Vi kan inte kompensera för polisbristen med ordningsvakter. Det är fråga om helt andra befogenheter. Även om man nu ser över ordningsvakternas utbildning och höjer antalet timmar är det långt ifrån vad en polis har i utbildning.

Analys efterfrågas från talarstolen. Det gjordes en vetenskaplig analys ganska nyligen – jag har med mig den – av Brottsförebyggande rådet om de mobila ordningsvakterna. I den slår man fast att inga förändringar mellan mättillfällena framgår rörande förekomsten av till exempel synlig skadegörelse, berusade individer eller narkotikahandel. Antalet anmälda brott hade alltså inte minskat mellan perioderna som man hade tittat på. Rapporten säger också att inga slutsatser kan dras om de mobila ordningsvakternas presumtiva brottsupptäckande alternativt brottsförebyggande genomslagskraft på basis av denna utredning. Det har alltså gjorts en utredning. Sedan hade jag önskat att man hade kommit fram till tydligare resultat, men detta är i alla fall vad som sägs i den.

G a b r i e l K r o o n (SD): Det stämmer mycket väl att det tidigare har gjorts en utredning där man utvärderar ordningsvakterna. Men det har inte gjorts en utredning där man utvärderar effekterna av er neddragning av ordningsvakterna, Alexander Ojanne. Det är en sådan jag efterfrågar från er sida, men det verkar inte vara på gång. När det gäller den rapport som du hänvisar till är dina slutsatser korrekta. Men där

framkommer det också tydligt att ordningsvakterna har ett väldigt viktigt trygghetsskapande uppdrag och att den upplevda tryggheten ökade när de fanns på plats.

Du nämner 15-minutersmålet och att ni arbetar efter bästa praxis och evidensbaserade arbetssätt. Men man ska också komma ihåg varifrån det här 15-minutersmålet har tagits: en studie från 1995 från Minneapolis i USA där man undersöker hur poliserna arbetar effektivt. Att applicera det här rakt av på en svensk kontext med ordningsvakter 2023 tror jag inte är korrekt, utan här måste man ompröva den gamla praxisen. Men det gör inte ni. Återigen utvärderar ni inte era insatser.

Ni lyfter frågan om poliserna. Självklart behöver Stockholm fler poliser. Det här har vi alla pratat om ända sedan 2014, när den rödgröna regeringen tillträdde. Men tyvärr var det efter två mandatperioder med en rödgrön regering ett faktum att vi hade 130 poliser färre i vår polisregion. Detta är ett stort misstag. Tyvärr verkar vi gå i samma spår när det gäller ordningsvakterna. Ordningsvakterna blir färre. I stället satsas det på oklara åtgärder.

Du har i medier pratat om att ni satsar på trygghetspotten. Det är ungefär 140 miljoner kronor som ska gå till stadsdelsnämnderna för att de ska göra lokala insatser. Men vad har de här pengarna konkret gått till? Vi har i alla fall några slutsatser från de senaste sex månaderna. Det handlar om muralmålningar i Rinkeby och Tensta och upplysta konstverk i parker. Är det här de åtgärder som ska ersätta ordningsvakterna? Det tror inte jag. Självklart behöver vi jobba med stadsmiljön, belysningen, gatljuset och parkskötseln. Men att mena på att det skulle ersätta ordningsvakterna är inte korrekt. Om man vill ha en bärighet och en faktamässig grund för sina uttalanden måste man också utvärdera sin politik. Men det gör inte ni, utan ni bara antar och hoppas och hoppas.

Jag är orolig över Stockholms stads framtid. Jag är orolig över hur tryggheten i vår stad kommer att se ut. Framför allt är jag orolig för att du, Alexander Ojanne, och din rödgröna majoritet inte kommer att se ert eget ansvar utan skylla på regeringen och för att stockholmarna återigen kommer att sättas i ett dödläge där våldet spirar och otryggheten ökar.

Anförande nr 5

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Ökningen av våldet i samhället i form av skjutningar och bombningar i bostadsområden under de senaste åren är en mycket allvarlig och oroande utveckling. För att hantera detta problem och öka säkerheten i samhället behövs, som nämnts, en ökad polisiär närvaro. Det kan vara nödvändigt att öka polisens närvaro i bostadsområden där våldet är vanligt förekommande. Detta kan bidra till att avskräcka potentiella förbrytare och öka tryggheten för invånare.

Det behöver upprättas ett samarbete med samhället. Polisen och andra myndigheter bör aktivt samarbeta med de boende i deras områden för att samla in information, bygga förtroende och få bättre förståelse för de problem som finns. Förebyggande åtgärder är som nämnts också viktigt. Därför investerar majoriteten i förebyggande åtgärder som riktar sig till ungdomar i riskzonen. Detta kan inkludera

mentorskapsprogram, yrkesutbildningar och fritidsaktiviteter som erbjuder positiva alternativ till kriminalitet.

Sida 34 (87)

Anförande nr 6

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Jag har några frågor till trygghetsborgarrådet. På Socialdemokraternas hemsida kan man läsa att Socialdemokraterna vill ha 50 000 polisanställda till 2032 och vill ha en lokalt förankrad polis. När jag läser svaret på interpellationen framstår det dock som att lokalt förankrade *ordningsvakter* är ett problem: ”Det blir enklare att kartlägga individen bakom uniformen och därmed utöva påtryckningar för att de inte ska verka på det sätt de är där för. Det blir alltså på sikt en avtrubbad funktion.”

Min fråga är: Varför har Socialdemokraterna på nationell nivå olika syn på lokal förankring när det gäller poliser jämfört med ordningsvakter?

En annan fråga är: Gäller då inte samma resonemang för samtliga offentligtanställda som har lokal förankring och är i direktkontakt med allmänheten? Hur säkerställer ni att de inte utsätts för kartläggning och otillbörliga påtryckningar?

Anförande nr 7

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag tycker att det är bra att Sverigedemokraterna trycker på vikten av evidens. Jag tror att det är någonting som vi alla behöver göra. Men då är det väldigt tråkigt att den evidens vi har gällande ordningsvakter och 15-minutersregeln ska kastas åt sidan. Det är viktigt att vi håller fast vid den evidens vi har.

De pengar som har fördelats från centrala medel och den centrala medelsreserven, använts för ordningsvakter och delats ut till stadsdelsnämnderna är inte samma pengar som Gabriel Kroon lyfter i sitt inlägg om muralmålningar och trygghetsinvesteringar. Här är det ju fråga om de trygghetsinvesteringsmedel som ekonomi- och trygghetsutskottet fördelar. Det är 100 miljoner årligen, totalt 400 miljoner under mandatperioden. Det är samma som det som fanns under föregående mandatperiod, så det har inte skett någon förändring där. De här 145 miljonerna har fördelats ut till trygghetsprogram, och av dem har 131 miljoner gått till stadsdelsförvaltningarna. Där handlar det om evidensbaserade metoder, föräldrastödsprogram och ett uppsökande arbete. Det handlar om socialt brottsförebyggande arbete. Det är trygghetsarbete som är evidensbaserat.

Gällande polisen är vi helt överens om att vi behöver fler poliser i Stockholm. Om man kollar på hur polisutvecklingen har varit i övriga landet och direkt översätter det till Stockholm kan man se att Stockholm borde ha haft 800 poliser fler i dag än vad vi har. Jag säger inte att vi ska ha 800 poliser till, för jag tror att det skulle bli en svår introduktion. Men så stor skillnad är det på polisens utbyggnad i övriga landet och polisens utbyggnad i Stockholm. Det är inte alls bra. Jag är den förste att skriva under på att det har gjorts alltför lite för att styra de utbildade poliserna till Stockholm. I stället har poliser hamnat i andra delar av landet.

Vi ska ha en lokalt förankrad polis. Det tror jag är väldigt viktigt. Poliserna har också helt andra befogenheter än vad ordningsvakterna har.

Sida 35 (87)

Anförande nr 8

G a b r i e l K r o o n (SD): Här har vi i alla fall ett ärende som vi båda kan enas om. Polisbristen i Stockholm är extrem och har förvärrats under Socialdemokraternas regeringstid. Nu får vi helt enkelt hoppas på att den nya regeringen kommer att leverera bättre. Det återstår såklart att se, men förhoppningarna är stora.

Det här handlar inte om att kasta någon evidens åt sidan, utan det handlar om att omvärdera och utvärdera våra arbetssätt för att förstå om det fortfarande är effektivt att vi arbetar enligt den här 15-minutersregeln, som uppkom 1995 hos den amerikanska polisen i Minneapolis. Att vi i Stockholms stad och Stockholms kommunfullmäktige jobbar med våra ordningsvakter på det sättet tycker jag är ett sunt socialt trygghetsarbete. Men så gör man uppenbarligen inte, utan man utgår helt enkelt från att det här är den enda och rätta sanningen.

Jag tycker att detta är beklagligt, inte minst i ljuset av att vi har sett att Stockholms stads sociala insatser inte har gett full effekt. Vi ser att otryggheten ökar. Vi ser att allt yngre barn dras in i kriminalitet. Då måste man som politiker idka självrannsakan och fundera kring hur vi har bedrivit vår sociala politik. Har vi tagit till rätt förebyggande insatser?

Jag tvivlar inte på att det har lagts pengar på förebyggande insatser, och jag tvivlar inte på er goda ambition att fortsätta lägga pengar på dem, Alexander Ojanne. Men vi måste också fråga oss: Vad får vi för våra pengar? Det verkar inte ni göra, utan ni verkar vara begränsade till en ideologisk bild och en förhoppning om vissa utfall. Det är precis som med fältassistenter, som vi kommer att debattera här lite senare. Vi har ingen aning om huruvida de är effektiva eller inte. Vi har ingen aning om vad de leder till. Ändå lade ni ungefär 30 miljoner mer på dem i den senaste budgeten.

När det kommer till er trygghetspott stod du själv i medier och menade att det här var den stora lösningen på hur stadsdelsnämnderna skulle komma åt otryggheten. Men vi vet inte resultatet av detta heller. Det vi vet är att de insatserna i alla fall inte har gått till ordningsvakter.

Slutligen menade du att ordningsvakterna kan jobba effektivare, som jag förstod det. Men att minska 27 patruller till 6 kommer att innebära uppenbara svårigheter, speciellt under kvällar och helger, när ordningsvakterna behövs som mest och som flest människor är i omlopp. Då är frågan om 6 patruller som ska åka runt hela Stockholms stad från Hässelby, Vällingby och Rinkeby i norr till söderort kommer att räcka. Det tror inte jag. Men återigen: Vi måste utvärdera och ompröva de här politiska förslagen.

Anförande nr 9

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Polisen själv säger att det inte är den enda lösningen att ha ordningsvakter. Vi anser också att vi inte ser ordningsvakter när man skriker efter dem. När det händer incidenter, skjutningar eller bombningar ser vi dem inte. Vi ska ha ordningsvakter där de behövs. Men vi ska inte ta över polisens och

statens uppgifter. Vi vill prioritera resurser till stadsdelarna och till det förebyggande arbetet. Stadsdelarna får större rådighet att bestämma över vilka trygghetsinsatser som de ska göra.

Sida 36 (87)

Att öka tryggheten genom förebyggande arbete i stället för genom att använda ordningsvakter är en strategi som fokuserar på att lösa grundproblem som kan leda till otrygghet och brottslighet. Förebyggande arbete kan inrikta sig på att identifiera och lösa de underliggande orsakerna till brottsligheten och otryggheten, såsom arbetslöshet, social utsatthet, drogmissbruk och bristande utbildning. Genom att hantera dessa faktorer kan man minska incitamenten för kriminalitet. Förebyggande arbete strävar efter att skapa långsiktig och hållbar förändring i samhället. Genom att investera i utbildning, socialt stöd och ekonomisk utveckling kan man skapa en mer stabil och säker samhällsmiljö över tid.

Anförande nr 10

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Det korta svar jag fick på min fråga om polisens lokala förankring var att polisen har andra befogenheter. Men gör det dem mindre sårbara för sådan yttre påverkan som du nämner när det gäller ordningsvakterna, Alexander Ojanne? Jag har faktiskt svårt att se det. Det är väl i själva verket ännu värre, för polisen har ju en direkt ingripande rätt. En polis som skulle kunna bli korrumpad på olika sätt och vis är ju det vi inte vill ha.

För övrigt tycker jag att det är ganska nedlåtande att i svaret på interpellationen skriva att ”polisens uppdrag är att skapa ordning och reda på gator och torg”. Du kanske ska läsa på lite grann om vad polisens uppdrag är. Deltagande i brottsutredningar, trygghetsskapande arbete, stöd och hjälp till brottsutsatta – det finns en lång lista på saker som polisen sysslar med.

Anförande nr 11

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Användning av ordningsvakter kan ibland leda till konflikter och spänningar mellan samhällsmedlemmar och myndigheter. Förebyggande arbete bygger i stället på samarbete, dialog och medborgarmedverkan, vilket kan minska spänningarna och öka förtroendet.

Resursfördelning är oerhört viktigt. Genom att satsa på förebyggande arbete kan samhället omfördela resurser från repressiva åtgärder, som att anställa ordningsvakter, till mer meningsfulla investeringar i samhällsutveckling och välfärd.

Sammanfattningsvis kan förebyggande arbete vara ett mer långsiktigt och hållbart sätt att öka tryggheten i samhället, eftersom det tar itu med de bakomliggande faktorer som kan leda till otrygghet och brottslighet. Det främjar en mer inkluderande och samarbetsinriktad metod för att skapa säkerhet och välbefinnande för alla medborgare.

Anförande nr 12

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag tror inte att det är någon som tror att jag inte har koll på att polisen har fler uppgifter än att hålla ordning och reda på gator och torg.

Polisen har länge efterfrågat mer satsningar på förebyggande åtgärder för att nyrekryteringen till gängen ska upphöra och för att vi ska kunna bryta det vi ser. Till detta kommer nu från den 1 juli en ny lag som kräver att kommunerna arbetar brottsförebyggande. Det är nu befäst i lag att vi är på rätt väg. Signalerna kunde inte vara tydligare. Stockholm och Sveriges övriga kommuner ska arbeta förebyggande, och polisens uppdrag i det här är att skapa ordning och reda på gator och torg.

Jag är helt övertygad om att vi jobbar i rätt riktning. Jag tycker att det är lite spännande att Sverigedemokraterna väljer att dra slutsatsen att den förändring av ordningsvakterna som skedde den 1 februari i år skulle ha lett till någon sorts ökad nyrekrytering till gängen.

Vet ni att en ordningsvakt inte får göra en orosanmälan? Det är inte bara så att ordningsvakten inte har en skyldighet att göra det, utan han får inte göra en orosanmälan, eftersom hans tystnadsplikt trumfar det. Vad han kan göra är att tipsa polisen, som i sin tur kan göra en orosanmälan. Det finns en massa sådana här hinder för vad man kan använda ordningsvakter till som vi skulle behöva fixa.

Förra veckan var jag och träffade Transportarbetareförbundets avdelning 5 i Stockholm. De var väldigt tydliga gentemot mig om just 15-minutersregeln. De var väldigt nöjda med hur det mobila teamet arbetade. Jag är helt övertygad om att vi har rätt även där.

Jag tackar för en bra debatt. Nu får jag inte gå upp i talarstolen fler gånger. Men vi har en del debatter till på det här området med Sverigedemokraterna under kvällen.

Anförande nr 13

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): När det gäller det här med vad ordningsvakter har för möjlighet att ingripa var det något som fattades i beskrivningen. Det finns något som heter envarsingripande och som alla har rätt att göra. Det handlar om att förhindra pågående brott, förhindra flykt från brottsplats eller gripa och överlämna till polis. Det är en väsentlig funktion när ett brott inträffar – om man är på plats. Det förutsätter alltså att ordningsvakten är på plats och inte bara kommer 15 minuter då och då utan faktiskt finns där.

Att det skulle gå så bra vet jag inte om jag kan hålla med om. Jag bor i Skarpnäck. Under det senaste året har jag haft fem skjutningar inom 200 meter från min bostad. Skarpnäck ska nu klassificeras som ett utsatt område. Så himla bra går det inte med det här förebyggande arbetet.

Anförande nr 14

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag tackar för svaret, Torun Boucher, men jag måste erkänna att jag är lite besviken. Det man kan konstatera när man läst ditt svar på min interpellation är att det nya vänsterstyret i Stockholm inte har något speciellt stort intresse för nattlivet. Framför allt verkar man kunna säga saker i medier som man sedan inte agerar på. Detta får vi verkligen hoppas att väljarkåren genomskådar.

Under föregående mandatperiod jobbade vi grönblå hårt med att vända klubbödostrenden, som funnits i Stockholm under lång tid. Vi tog fram en strategi för livescener och nattklubbar. Vi arbetade fram en musikbullervägledning. Vi genomförde en studie, Creative Footprint, där Stockholm jämfördes med andra världsmetropoler. Vi gjorde medvetna satsningar på nattlivet och livemusiken. Glädjande nog lyckades vi tillsammans med branschen stoppa klubböden, en trend som pågått under mycket lång tid i Stockholm.

Men trots detta står vi som stad inför fortsatta utmaningar när det handlar om att vara en levande och attraktiv stad. Vi har till exempel underskott på mindre och medelstora konsertlokaler. Många befintliga scener och nattklubbar är fortsatt hotade av grannar som klagar. Därför kändes det hoppfullt när Torun Boucher som nytilträtt kulturborgarråd i en intervju i Sveriges Radio i november i fjol sa att hon ville se över möjligheten till lagstadgat skydd för livescener, något som finns i London. Men i det här interpellationssvaret skriver Torun bara vad man inte ska lära av London. Då kan jag konstatera att hon inte ens har försökt att undersöka den här saken. Ska jag vara riktigt elak verkar det inte riktigt som att hon minns vad det var hon ville undersöka. Jag hoppas, Torun Boucher, att du i ditt svar här i talarstolen kan beskriva hur du har undersökt denna möjlighet.

Jag tror att det var i samma intervju som du sa att stockholmarna behöver göra en attitydförändring till ljudnivåerna i huvudstaden. Men när du nu svarar på vad du har gjort på den här punkten börjar du faktiskt i helt fel ände. Du pratar om att ”inga stockholmare ska behöva leva med farligt höga ljudnivåer”. Det är ju goddag yxskaft. Farligt höga ljudnivåer kan man möjligtvis tala om när det gäller dem som är inne på nattklubbarna. Men det är absolut inte det frågan egentligen handlar om. Det här är väldigt yrvaket, och det ger faktiskt intrycket att du inte har koll på frågan. Det grannar klagat på är basgångar och stomljud, inte precis skadliga ljudnivåer.

Jag får återkomma med fler underligheter som står i ditt interpellationssvar. För mig står det i alla fall klart att ni inte har samma ambitioner som vi hade under förra mandatperioden när det gäller att skapa en mer levande och attraktiv stad.

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag ska försöka svara på några frågor. Du ställer många frågor i interpellationen, Jonas Naddebo, och ibland är de lite ironiska.

Den första frågan gäller stockholmarnas generella attityd till ljudnivåer. Jag får väl ändå erkänna att jag inte är så allsmäktig att jag kan förändra stockholmarnas generella attityd. Men jag träffade förra veckan den helt nybildade regionala organisationen Stockholms Arrangörer. Nalen, Fasching, Södra Teatern och Debaser hade skickat representanter för att träffa mig och diskutera de här frågorna. Då sa Södra Teatern med den nystartade Kägelbanan att det har blivit mycket bättre och att grannarna klagat mycket mindre. Jag kanske har påverkat något i alla fall, eller så har debatten påverkat. De var väldigt nöjda och tyckte att det hade skett en positiv utveckling bland medborgarna.

Den andra frågan handlar om lagstadgade skydd. Jag tror inte att jag sa någonting om lagen i intervjun. Jag var helt nyfiken och hade inte riktigt koll på att det var en lag som skulle behöva ändras. Det fick jag veta omedelbart efteråt. Londonmodellen innebär att det är den som är där först som bestämmer. Nalen har funnits hur länge som helst. Om grannar flyttar in över Nalen får de stå ut med Nalen. Men det visade sig att det verkligen är en lagstiftningsfråga. Jag kollade upp det då. Varken Centerpartiet eller Vänsterpartiet har något jättestort inflytande över den sittande regeringen, men det kan ju förändras. Vi kanske kan ha gemensam framförhållning inför nästa val. Hur som helst är detta helt enkelt en lagstiftningsfråga.

Sedan var det många andra frågor; jag rullar vidare. Du frågar också om stadens fastighetsbestånd, varför vi ska ha egna fastigheter och om jag ser någon utveckling. Redan under din tid som borgarråd startade du i våra egna fastigheter en del saker som nu har kommit till skott under det senaste året. Det är en ganska positiv utveckling. Det är Banan-Kompaniet. Det är The Node. Det är Stadsgårdsterminalen. Men det är faktiskt också två nya rum i Kulturhuset med direktingång från Sergels torg som nu har öppnats för konserter i lägen där man inte stör grannar så väldigt mycket.

Det är en del fastighetsägare som jobbar med det här ganska mycket, till exempel Atrium Ljungberg i Slakthusområdet, som du också ställer en fråga om i din interpellation. Både staden och Atrium Ljungberg jobbar med utformning av hela Slakthusområdet och med ljudisolerade fastigheter som ska tåla mer buller, så att det inte ska bli så bullerstörda personer som bor där.

Anförande nr 17

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack så mycket, Torun, för att du på ett ödmjukt sätt erkänner dina brister! Det är inte alla politiker som gör det.

Vi är överens om en hel del saker när det gäller den här frågan. Det handlar delvis om att slå vakt om de scener och kulturlokaler som vi redan har på plats, för det tar otroligt lång tid att återskapa kulturlokaler som försvinner.

En av de lösningar som du har föreslagit är att staden själv ska äga fler lokaler för kultur och nattklubbar. I interpellationssvaret skriver ni faktiskt att staden har en

ansträngd ekonomi och att ni därmed inte har resurser att köpa tillbaka sådant som vi borgerliga sålt ut. Då måste jag ställa frågan: Vilka kommunala nattklubbar sålde vi förra mandatperioden? Vilka var de fastigheter som såldes där nattklubbar fanns? Jag tror lite att ni har blandat ihop ert interpellationssvar med en vänsterpartipamflett. Jag får kanske vara glad att ni inte började prata om hyresrätter som lösningen på nattlivets utmaningar. På frågan om vilka planer ni har att förvärva eller bygga lokaler för att bereda plats för nattlivet är svaret att vi har sålt dem. Nej, jag tycker inte att er argumentation riktigt håller ihop. Jag förstår att kommunalt ägda lokaler är er ryggmärksreflex. Men det är inte hela svaret.

Vi läser vidare i interpellationssvaret. Helt plötsligt passar det med privata fastighetsägare, nämligen i Slakthusområdet, som du nämnde här. Då verkar det som att ni tror att alla dessa problem är lösta. Men är det någonting jag vet från min tid som kulturborgarråd är det att ingenting löser sig av sig självt när det gäller kulturlokaler eller nattlivslokaler. Så många gånger jag och mina medarbetare har fått rida ut för att rädda nattklubbar runt om i staden! Här verkar det nästan lite som att ni inte prioriterar detta.

Vi har haft ett aktuellt fall under sommaren. Restaurang Eden fick avslag på bygglov som de sökte i god tid före sommarsäsongen. Då smäller stadsbyggnadskontoret till med viten på över 3 miljoner kronor i ett enda slag. Är det på det här sättet vi får fler ställen för kultur, rekreation, mat och dryck? Nej, på detta sätt sätter staden krokben för sig själv. Fastighetskontoret och kulturförvaltningen har genom kulturlotsen bidragit till att skapa den här oasen. Det var faktiskt tydligt från start att entreprenören behövde fler uteserveringar runt huset och inte bara en restaurang inuti huset. Men det försökte staden sätta stopp för. Din kompis Jan Valeskog klubbade viten för flera miljoner utan att blinka, någonting som är otroligt olyckligt. Stockholmarna har faktiskt länsstyrelsen att tacka, som fattade beslut om inhibition för att Eden skulle kunna få kvar hela sommaren.

Jag lovar och svär att följa upp alla de löften du ger om nattlivet, så att vi kan jobba för en mer levande stad.

Anförande nr 18

Borgarrådet B o u c h e r (V): När det gäller utförsäljning av lokaler tänker jag på hela kulturlivet sammantaget och dess svårigheter. Det har skett utförsäljningar sedan 2008 i den här staden av framför allt centrum. Det finns ganska många centrum som skulle ha kunnat ha ett betydligt mer levande kulturklimat och även säkert små scener. Det som saknas i dag är små musikscener. Vi pratar till exempel om Rågsved, men vi pratar också om många andra centrum. Det är ju svårt – när man säljer någonting har man sedan ingen styrkraft över det längre.

När det gäller Slakthusområdet är det kanske inte bara nattlivet utan även annan kultur som hör till de stora utmaningarna. Jag värnar också ganska mycket om morgon- och förmiddagslivet, som består av barnteater. Där pratar vi om det svåra kostnadsläget. Jag brukar ofta säga att en nattklubb ändå har privilegiet att kunna ta in ganska mycket stående publik och ha en bar där man kan bedriva försäljning, så att man får in lite på både gungor och karuseller. Det kan inte en barnteater. Jag är djupt oroad över lokalfrågan i Stockholm och hyresnivåerna. Det har att göra med att nybyggen är

väldigt dyra. En barnteater måste ha en sittande mindre publik och kan inte ha en bar. Jag försöker se till hela kulturlivet.

Sida 41 (87)

När det gäller just Eden vill jag nog påstå att det var ett ganska djupt ingrepp på Smedsudden. Här tror jag att ganska många av dina borgerliga kollegor inte håller med dig. Vi värnar ju faktiskt också badplatsen med den befolkning av just barnfamiljer som är där och vill inte att Eden tar över alldeles för stor markyta. Det var en konflikt mellan två väldigt olika intressen som ville väldigt olika saker. Jag hade dock inget direkt inflytande över just detta, och jag vet att Eden klarade av sommarens ekonomi på grund av att de ändå fick det här anståndet. Men jag tror faktiskt inte att det går att ta över alldeles för mycket grönyta på ett så populärt rekreativt ställe som Smedsudden trots allt är.

Jag stannar där, eftersom du inte kom med några fler frågor, vad jag kan komma ihåg just nu.

Anförande nr 19

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Ja du, Torun! Du svänger dig med centrumlokaler som faktiskt hanterades före min mandatperiod. Det är gungor och karuseller, är er argumentationslinje. Jag ville bara veta vilka lokaler vi sålde under den tid då jag var kulturborgarråd, det vill säga försämrade läget på det sätt som ni skriver i interpellationssvaret.

När det gäller barnteatrar är vi helt överens om vikten av att alla de kulturlokaler som finns inte får försvinna. Det behöver säkerställas, för det tar otroligt lång tid att få tillbaka dem. Men jag menar att det också finns ett perspektiv i staden. Vi ska kunna vara möjliggörare och inte stoppkloss när det gäller utvecklingen av nattlivet.

När du pratar om Eden vet du faktiskt tyvärr inte vad du pratar om. Du pratar om badplatsen. De här byggnationerna var nästan exakt likadana, något större i konstruktion, och inkräktade absolut inte på badplatsen. Det är fråga om en väldigt engagerad entreprenör som faktiskt klarade sommaren på grund av länsstyrelsen, inte på grund av staden. Det här är verkligen inget ni kan slå er för bröstet för, utan det är ett misslyckande från stadens sida.

Vi debatterar sällan kulturfrågor i den här salen, så jag måste passa på att lyfta en annan fråga. Nyligen fattade kulturnämnden beslut om en kulturlivslokalbehovsanalys fram till 2031. Ni som inte sitter i kulturnämnden kanske tror att den är fullastad med förslag på fler nattlivslokaler och resonemang om vilka behov nattlivet har. Svaret är tyvärr nej. Det fanns ingenting i den kopplat till nattlivets lokaler. Det ser jag som en stor brist.

Förra mandatperioden, på min tid, ifrågasatte ni vårt arbete och undrade huruvida vi bara skulle ta fram strategier. Ja, det handlar om hur man ser på strategier. Jag ser det som att en strategi ska genomsyra stadens verksamhet. Men är det så att man inte tycker att den ska göra det förstår jag kritiken från förra mandatperioden. Nu var det till och med så att strategin inte ens följdes i kulturförvaltningens eget strategidokument.

Det här är verkligen en sak som jag kommer att följa framöver, för jag vet att det är många stockholmare med mig som vill att Stockholm ska få leva och låta. Det är många som följer de här frågorna.

Jag är stolt. Precis när du tillträdde, Torun Boucher, sa man att vi hade hindrat trenden med klubböden. Men jag är rädd att den här trenden kommer att öka igen och att fler ställen kommer att få lov att stänga på grund av att politiken inte är med och driver på förvaltningarna. Ibland behöver man sparka på de där stuprören som gör att vissa av aktörerna, rätt många faktiskt, hamnar i limbo när det gäller hur de ska kunna utveckla sin verksamhet. I stället kommer fler att få lägga ned. Det är faktiskt en uppriktig oro som jag hoppas att du delar med mig, Torun.

Anförande nr 20

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det är några gånger nu, Jonas Naddebo, som du har sagt att jag är okunnig. När det gäller just hur det ser ut på Smedsudden vill jag i alla fall skicka in att jag nästan är uppvuxen på Smedsudden och har haft barn där. Jag vet att Eden inte ligger precis på badstranden. Men det är fortfarande ett grönområde. På sommaren sväller det grönområdet ganska mycket. Jag har tillbringat massor med somrar på Smedsudden, så jag vet precis hur det brukar fungera på sommaren där.

I övrigt kan jag säga att din nattklubsstrategi jobbar. Den kom mitt under pandemin. Nu är pandemin över, men vi jobbar bland annat med uppdraget att utreda möjligheten att identifiera zoner för högre ljudnivåer i områden utan bostäder. Det finns saker som fortsätter. Just lokalbehovsstrategin handlar ju ganska mycket om lokaler som staden själv behöver ha ett visst ansvar för. Nattklubbarna är inte bara en del av det fria kulturlivet utan också en del av det fria näringslivet, till skillnad från mycket annat.

Kultur är ett brett område, och min starka ambition är att det också ska vara tydligt i staden. Jag brukar ofta säga att det är viktigt att vi har små lokaler. Detta behöver vi verkligen se över. Det behövs små lokaler för band som inte klarar sig själva ekonomiskt, som inte har muskler att fylla stora konserthallar och som kanske också behöver stöd från staden. Utan de små aktörerna, som källarteatrar och garageband, och deras möjligheter att utvecklas och finnas till kommer vi inte heller att ha en intressant repertoar vare sig på Dramaten eller på Operan. De två sakerna hänger ihop. Jag vill inte heller ha en tråkig och odynamisk stad, men det handlar om ganska många olika trådar.

Jag kan lova dig att din nattklubsstrategi fortfarande finns och att man fortfarande arbetar efter den, även om du kanske inte riktigt ser det där du befinner dig just nu. Den är fortfarande ett levande dokument.

Fråga nr 1. Upploppen på Järvafältet

Anförande nr 21

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande och kära åhörare! Kravallerna på Järvafältet den 3 augusti med olika eritreanska grupper var bland de värsta vi har sett på länge. En polis vittnade om att det var som ett slagfält och att personer på festivalområdet hade ett vapenförråd och verkade förberedda på angreppet. En polis sa att han trodde att hans sista stund var kommen.

I kravallerna skadades 52 personer, varav 4 poliser, och nästan 200 anhölls. Festivalen har av experter beskrivits som en marknadsföringsaktivitet för den eritreanska regimen, en av världens mest hårdföra. De hade fått tillstånd av er, Karin, att använda marken och tillstånd av Järva Folkets Park att använda lokaler. Så här i efterhand: Vad tycker du att ni borde ha gjort annorlunda, och vad tycker du att vi i Stockholms stad bör göra för att förhindra att detta händer igen?

Anförande nr 22

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket för frågan, borgarrådet Fjellner!

Låt mig först och främst vara väldigt tydlig när det gäller frågan om den eritreanska regimen. Det finns inget som ursäktar en diktatur som håller motståndare fångna, och självklart kan svenska staten göra mer för att tydligare ställa krav på Dawit Isaaks frigivning.

När det handlar om markägande och markförhållanden är det polisen som i grunden bedömer ordning och säkerhet vid den här typen av arrangemang. Staden har att värdera mark- och trafikspekten vid en ansökan, och polisen utgår naturligtvis från att de kan säkerställa lag och ordning, samtidigt som vi har en djupt gående yttrande- och mötesfrihet i detta land. Den gäller för alla organisationer och människor vars åsikter många av oss kanske inte delar alls.

Sedan kan man ha synpunkter på polisen, som beviljar tillstånd för motdemonstrationer dikt an festivalen. Inte bara detta enskilda fall också andra fall talar för att lagstiftningen bör ses över. Där och då kunde vi dock konstatera att kommunen har möjlighet att inom ett vitt område ställa upp villkor men däremot inte villkor som ligger utanför kommunens befogenheter. Det var sannolikt på samma underlag som det grönbå styret tillät festivaler både 2019 och 2022.

Med detta sagt ska naturligtvis en utvärdering av det som hände ske samtidigt som det pågår en polisutredning.

Anförande nr 23

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande, fullmäktige! Om jag förstår rätt betyder detta att finansborgarrådet menar att om samma grupp hade ansökt om att få hålla

samma festival nu i dag hade Stockholms stad agerat på samma sätt och att vi då hade riskerat att få samma utveckling.

Sida 44 (87)

Vi har problemen med lokaler sedan tidigare, och vi har också ett regelverk där vi har ställt upp demokratikriterier för den som hyr lokaler av Stockholms stad. Kan det inte vara läge att överväga att införa motsvarande demokratikriterier när det gäller frågan om att upplåta mark?

Det är en sak med demonstrationsrätten och demonstrationstillstånd, som är en ovillkorlig rättighet, men vi har faktiskt möjlighet att inom ramen för ordningslagens 3 kap. 2 § säga nej. Där står att Polismyndigheten ska inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges att ta i anspråk offentlig mark och att tillstånd inte får meddelas om kommunen avstyrker ansökan. Är det inte läge att fundera på hur vi kan göra annorlunda för att slippa den typen av kravaller igen?

Anförande nr 24

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det hann jag tyvärr inte säga tillräckligt mycket om, men det som har hänt är fruktansvärt och visar att man inte bör bevilja tillstånd för motdemonstrationer som hålls så pass nära. Det är polisens ansvar att säkerställa att det man har gett tillstånd för kan upprätthållas i god ordning. Därför kan inte jag stå här och fabulera om en ansökan som kan komma in i dag, utan polisutredningen ska ha sin gång.

Jag står rakryggat upp för den grundläggande yttrande- och mötesfriheten. Det handlar om att organisationer vars värderingar jag inte alls delar ska ha dessa rättigheter. När det gäller Eggeby gård handlade det om uthyrning av toaletter och den formen av förnödenheter, vilket jag tycker var rimligt.

Anförande nr 25

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nu pratar vi inte om demonstrationstillstånd och rätten att demonstrera, som är ovillkorlig, utan frågan är vilket ansvar vi har för att inte upplåta mark till den som vill anordna en festival. Det är ingen mänsklig rättighet att anordna en festival i Stockholm. Lollapalooza har ingen rätt att abonnera på delar av Gärdet.

Om det skulle komma en ny ansökan i dag om att få anordna en motsvarande festival, tycker du då alltså på fullaste allvar att vi inte har något skäl att avstyrka den ansökan, Karin? Det vore oerhört allvarligt och ett problem, för då är vi tillbaka i den där eviga inställningen hos detta styre och tyvärr även hos dig att lösningen och ansvaret för alla problem vi har i Stockholm ligger hos någon annan och att det är regeringen, polisen eller riksdagen som ska lösa problemen. Men du måste ju åtminstone först använda de verktyg som finns i din makt, i det här fallet ordningslagens 3 kap. 2 §, som säger att kommunen kan avstyrka ansökan och att det då inte blir någon festival.

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag anser absolut inte alltid att det är någon annans fel, men när det gäller lagstiftningen, ordningslagen och vår yttrande- och mötesfrihet handlar det väldigt mycket om den nationella nivån.

Jag anser att kommunen ska behandla alla organisationer så likvärdigt som möjligt och förhoppningsvis helt rättvist, och där har vi tydliga riktlinjer för vilka föreningar som kan få föreningsstöd, om det är detta du är inne på, Christofer. Likaså förlitar vi oss som markägare på polisens utlåtande om vad vi ska bevilja markupplåtelse för. Det ska inte vara så att någon bara för stunden ska kunna fatta ensidiga beslut, utan vi ska ha tydliga riktlinjer i denna stad. För närvarande faller den här festivalen inom riktlinjerna för godkännande.

Fråga nr 2. Vad är majoritetens inställning till föräldrakooperativ?

Anförande nr 27

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Ett föräldrakooperativ är en förskola som drivs som en förening där alla föräldrar är medlemmar. Att ha sitt barn på ett föräldrakooperativ innebär att man som förälder är med och sköter driften av förskolan och att man är engagerad i verksamheten på en massa olika sätt. Till exempel är det ofta vårdnadshavarna som rycker in som vikarier och liknande.

Det finns ett antal föräldrakooperativ i Stockholm, och vi sverigedemokrater tycker att denna typ av föräldraengagemang är något fint som vi ska värna. Jag har dock pratat med föräldrar som är med och driver föräldrakooperativ och som alla upplever att det finns en motvilja från stadens sida mot denna typ av verksamhet. Jag undrar därför: Vad har ni i majoriteten för inställning till föräldrakooperativ?

Anförande nr 28

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande, fullmäktige! Som svar på din fråga, Linnéa, om vad majoriteten tycker om den här formen av förskola, alltså föräldrakooperativ, kan jag säga att vi välkomnar det, precis som med personalkooperativ. Det är bra att föräldrar som önskar den typen av delaktighet i sin förskola får möjlighet till detta.

När det gäller tillsynsprocessen och sådana frågor är det samma lagstiftning. Kooperativen står under samma tillsyn som de fristående när det gäller krav på ekonomi, ägare, ledningsprövning och så vidare. Så måste det få vara, och så är det också. Det har vi heller inte något problem med.

Det som vi ser att kooperativen och de små förskolorna tåmpas med nu är det vikande barnantalet. När det är en liten enhet får det stora effekter när barnantalet går ned. Det är så det ser ut, och det är väldigt tråkigt. Det är helt enkelt så att barnantalet går ned i hela staden, och detta drabbar framför allt de små enheterna. Vi ser detta också på våra kommunala förskolor, där man får strukturera om och så vidare för att se till att alla förskolor blir fyllda. Man kanske behöver lägga ned några med tanke på att barnantalet går ned.

Vi välkomnar kooperativa förskolor.

L i n n é a V i n g e (SD): Före sommaren tog förskolenämnden beslut om att återkalla huvudmannskapet för förskolan Linden, som är ett litet föräldrakooperativ på Norrmalm. Detta gjorde vi baserat på uppgifter om att förskolan var på väg i konkurs, vilket senare visade sig inte stämma. Snarare har det i efterhand framkommit uppgifter som talar för att det inte finns några skäl att återta huvudmannskapet.

Nu står de utan förskolepeng och är förhindrade att fortsätta sin verksamhet. Alltså har Stockholms stad försatt detta föräldrakooperativ i konkurs, vilket är väldigt olyckligt. Du har nekat mig både ett extrainsatt nämndsammanträde och ett infomöte i denna fråga, Alexandra. Därför vet jag inte vad din bild av situationen är, men föräldrarnas bild är att vi har hamnat här på grund av dålig kommunikation från er sida och att du har vägrat att ens föra en dialog med föräldrarna.

Jag undrar: Hur har vi kunnat hamna här, och hur gick det till när staden försatte en populär förskola i konkurs?

Anförande nr 30

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Beslut om återkallande för den förskola du nämnde, Linnéa, alltså Linden, fattades av en enig förskolenämnd i juni. Även du var med och fattade detta beslut baserat på tjänstemännens utredning. Vad jag minns fanns det inga större frågor, och det var inte komplicerat för nämnden i dess helhet.

När det gäller att det inkommer olika typer av underlag i efterhand finns det alla möjligheter till detta. Det är så en ordinarie myndighetsutövningsprocess går till. Man kan överklaga, så som man har gjort, och då går ärendet vidare till förvaltningsrätten, i det här fallet, som tar ställning till nya underlag, förvaltningens bedömning och så vidare. Det här ligger alltså hos förvaltningsrätten, inte hos oss. Det hade varit konstigt då det var vi som fattade det första beslutet. Det ska finnas en annan instans som kan ompröva det. Ärendet går vidare till dem, som får göra en bedömning som vi får rätta oss efter.

Anförande nr 31

L i n n é a V i n g e (SD): När det visar sig att jag har varit med och fattat ett beslut på ett eventuellt felaktigt underlag vill ju jag såklart ta mitt ansvar som politiker och göra om och göra rätt.

I väntan på beslut från förvaltningsrätten har förskolan nu behövt säga upp sin personal och sitt hyresavtal och göra sig av med alla inventarier, och 17 barn har tvingats byta förskola mot föräldrarnas vilja. Missförstå mig inte – jag tycker att det är jättebra att vi har kontroller av både våra egna och enskilda förskolor, men i det här fallet har vi fattat fel beslut på felaktigt underlag, vilket har gett stora konsekvenser för familjerna.

Frågan är egentligen: Varför finns det en så stor motvilja från din sida, Alexandra, att ompröva beslutet och ställa saken till rätta?

Borgarrådet M a t t s s o n (V): När det gäller tillsynsprocessen för fristående förskolor följer man de lagar och regler som finns om hur förvaltningsproceduren ska gå till, och man ser också på efterlevnaden av skollagens krav och så vidare. Min bedömning är att de har följts och att en korrekt tillsyn har gjorts.

Det är bara förvaltningsrätten som äger rätten att ompröva ett beslut. Det kan inte vi i nämnden göra själva, utan ärendet går vidare till en oberoende instans som kan välja att ompröva det. Vi får se vad de gör. Jag tycker att du, Linnéa, tar dig rätten att säga att det var ett felaktigt beslut, men hittills är min bedömning att det inte var det. Det spelar dock ingen roll, för i slutändan är det förvaltningsrätten som avgör. Det är precis som vid annan myndighetsutövning inom socialtjänsten och så vidare.

Jag tycker att man som politiker har ett ansvar. Du borde också ta det och läsa hela utredningen, alla underlag och så vidare som finns så att du inte känner dig obekvämt med att fatta beslut i nämnden. Tjänstemännen finns också där för dig för att svara på olika frågor.

Fråga nr 3. Vilka åtgärder vidtas med anledning av den eritreanska diktaturfestivalen?

Anförande nr 33

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag hade egentligen tänkt ställa frågan lite annorlunda, men nu, efter att ha lyssnat på inledningen och Fjellner får jag formulera om den lite. Jag välkomnar verkligen finansborgarrådets tydlighet inledningsvis om att diktaturregimen i Eritrea är en mycket brutal regim som förföljer och lemlästar människor på löpande band.

Men sedan blev jag lite förvånad över en del av svaret, som handlade om att det ändå var rimligt att upplåta toaletter och en del andra lokaler. Det visade sig ju att det inte bara var toaletter som man upplät. Därför undrar jag: Varför är det rimligt att upplåta den typen av lokaler, som dessutom får bidrag från Stockholms stad?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, borgarrådet Jönsson, för frågan!

Man kan inte vara nog tydlig med att den eritreanska regimen är förkastlig. Det är en diktatur som håller politiska motståndare fångna, och detta är något vi aldrig ska acceptera.

Gällande kulturfestivalen specifikt anordnas den på stadens mark. Vi äger marken och gör bedömningar utifrån polisens helhetsbedömning, och vi ska naturligtvis säkerställa att vi har en långtgående yttrande- och mötesfrihet.

När det gäller Eggeby gård specifikt är den uthyrd till föreningen Eggeby gård, som drivs av Järva Folkets Park. När festivalen anordnas är det klart att man behöver tillgång till faciliteter, och det var den frågan vi ställdes inför. Det var rimligare än att frakta dit något för att lösa problemet. Den frågan är unik i sig – om vi ska uppmana

en annan förening att vara behjälplig. Detta var något som de löste sinsemellan, och där var staden inte inblandad. Det ska vi också vara tydliga med.

Sida 48 (87)

När det handlar om upplåtelse av mark ska det offentliga rummet förvaltas, och när upplåtelse av mark beviljas ska den återställas efteråt. Annars kan markägaren säga att det inte är rimligt att upplåta den en andra gång. Nu pågår en polisutredning av vad som har hänt och vilka som kommer att få repressalier efter det inträffade.

Anförande nr 35

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Min fråga handlar inte om själva marken utan om lokalen. Själva huset ägs ju av fastighetskontoret, om jag inte är fel underrättad, som hyr ut det till Järva Folkets Park. Deras styrelse består av representanter som, står det uttryckligen, representerar Husby-Kistas socialdemokrater, Rinkebys socialdemokrater, Tenstas socialdemokrater, Tensta Unga Örnar och, faktiskt, Vänsterpartiet i Rinkeby.

Jag undrar därför: Vilka kontakter har du själv haft med dina partikollegor, Karin, om att det faktiskt inte är lämpligt att hyra ut lokaler till festivalen? Det gjorde man nämligen inte förra året just på grund av att representanter för diktaturregimen skulle bjudas in. Den kopplingen finns ju fortfarande i allra högsta grad kvar.

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har faktiskt inte haft någon kontakt med Järva Folkets Park. Det är inte ovanligt att det är många socialdemokrater som är involverade i föreningslivet i Stockholm. Vi är ett stort parti, och jag har tyvärr inte tid att ta kontakt med alla enskilda socialdemokrater, även om jag hade önskat det.

När det handlar om just kulturfestivalen fanns det förra året en specifik inbjuden företrädare, och därmed sa man nej. Den bedömningen gjorde man inte i år. Det är upp till Järva Folkets Park att göra bedömningen, och jag har faktiskt inga åsikter i frågan eller om huruvida jag ska kontakta Järva Folkets Park när det gäller om de hyr ut toaletter – tyvärr.

Anförande nr 37

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det beror på. Om man tycker att vi inte ska stödja diktaturregimer som också förföljer en del invånare här i Sverige är det klart att vi som stad inte kan underlätta detta. Om stadens lokaler, som vi faktiskt äger, används på det sättet blir det ju som att vi stöder festivalen.

Deras ordförande sa till Dagens Nyheter redan 2010 att folk får tro vad de vill och att de inte tycker att det är diktatur i Eritrea, och i DN den 4 augusti sa man att man bjuder in representanter från Eritrea och vill hålla öppna frågestunder där folk får ställa vilka frågor de vill så att de kan få svar direkt från Eritreas representanter.

Jag tycker att det är jätteproblematiskt om finansborgarrådet inte tycker att det är problematiskt att lokalerna upplåts till en diktaturfestival.

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Detta är en allvarlig fråga, och det är väldigt hett hur vi hanterar den. Därför är det ännu viktigare när vi de facto motsätter oss diktaturer att jag inte agerar utanför stadens riktlinjer och regelverk utan att det hela faktiskt har sin gång med de regelverk som är fastställda. Detta är ännu viktigare när man de facto kritiserar en diktatur.

Därför har jag fullt förtroende för att den verksamhet som bedrivs på Eggeby gård, som drivs av Järva Folkets Park, följer stadens regelverk och att detta också diskuteras utifrån riktlinjerna. Jag kan inte kringgå stadens regelverk, och det ska jag heller inte göra.

Fråga nr 4. Gåsproblematiken i Stockholm

Anförande nr 39

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag hoppas att ni alla har haft en fin sommar – det har i alla fall jag. Under sommaren har nämligen Centerpartiets förslag om ett pilotprojekt med drönare för att skrämma bort gäss vid stadens strandbad genomförts. Jag var själv på Långholmen och såg hur drönarna vallade bort gässen. Det är en superhäftig teknik, men det är ju bara ett av flera verktyg för att få renare stränder och ett rent och friskt badvatten.

Både finansborgarrådet och trafikborgarrådet har i medierna fått svara på Centerpartiets förslag om att lösa gåsproblematiken. Finansborgarrådet tycker att det låter äckligt att äta gäss, och trafikborgarrådet har bytt fokus och börjat prata om badgästernas nedskräpning som en del av problemet. Detta får mig att undra om majoriteten över huvud taget har någon koll på ansvarsfull viltförvaltning. Därför måste jag fråga dig, Lars Strömgen: Är det verkligen så att skräp bidrar till att gäss gärna uppehåller sig på våra strandbad?

Anförande nr 40

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Tack för frågan, Jonas!

Jag håller med om att det har varit en vacker, trevlig och varm sommar. När fler stannar i staden över sommaren vill man kunna bada, men där är gässen delvis ett problem därför att vattnet kan bli dåligt så att man inte kan bada.

Staden bedriver en hel del skydds jakt. Vi har en jägare som har bytts ut nyligen, och det hela ligger under trafiknämnden. Det bedrivs en del skydds jakt på gäss, och cirka 300 skjuts varje år. Problemet är att man kan inte bedriva skydds jakt under den tid det finns badgäster, och därför har vi i stället prövat drönare, vilket har fallit väl ut.

Vi tror att alla idéer som vi tycker är bra är värda att testa, och det har vi gjort. Under tre veckor i juni testade vi två olika metoder på tre olika bad. Den ena var att först via en kamera identifiera vilken gästyp det var och sedan via högtalare spela de varningsläten som gästypen reagerar på. Den andra var drönare. Det som gör drönare bättre än skydds jakt är att drönarna kan följa med gässen en bit ut. Om de kommer

200–300 meter ut i vattnet är sannolikheten för att de sedan letar sig tillbaka till stranden lägre.

Sida 50 (87)

Utöver dessa två metoder stämmer det som du säger, Jonas, att det finns saker som kan påverka var gässen vill vara. Man kan ha växtlighet, till exempel en viss typ av gräs. Gäss dras kanske inte till skräp. Det gör däremot andra fåglar, så jag tror att man genom att hålla badstränderna fria från skräp kan bidra till att göra stränderna trevligare och attraktivare. Men just gåsproblematiken har vi konstaterat att vi når bättre resultat med genom de olika testerna.

Anförande nr 41

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag trodde att Lars hade förväxlat gäss med råttor när det gäller skräpet därför att det som främst lockar gässen till våra badstränder är det kortklippta gröna gräset, inte människors skräp. Då har vi konstaterat det.

Drönare, som vi har föreslagit som hjälpmedel och som nu har testats, hjälper bara för stunden. Låt oss höja blicken en smula, kanske till och med utanför Stockholms stads gränser. Populationen av flera gåsarter fortsätter att öka nästan exponentiellt, och det är inte bara de nedbajsade stränderna och den förstörda badvattenkvaliteten som är problemet. Det blir också problem för våra lantbrukare, och detta leder till att vi får minskade spannmålsskördar.

Centerpartiet har föreslagit att Stockholm ska servera mer viltkött, inte minst gås, i verksamheterna för att stimulera en ökad jakt, och inte bara skyddsjakt inom vår egen kommun utan jakt i hela landet. Om vi efterfrågar ett sådant viltkött kommer vi att få en ökad jakt. Ser du någon möjlighet till att vi får se viltfärsburgare av gåsfärs på våra förskolor och i vår äldreomsorg, Lars?

Anförande nr 42

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jonas! Jag såg bilden på din föregångare som gruppleddare, Karin Ernlund, när hon visade upp en tallrik med gås. Jag tyckte att det var ett roligt förslag.

Jag vill inte gå in i diskussionen om exakt vad vi ska servera i våra skolor, inte under denna frågestund i varje fall, men om de gäss som skjuts skulle användas som livsmedel skulle detta kräva en helt annan hantering. Det hela faller dock på en del andra saker.

Om det är kvaliteten och vattnet som vi primärt vill titta på tror jag att det finns andra metoder som är bättre än skyddsjakt.

Anförande nr 43

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag ser att några i publiken och fullmäktige drar på munnen här, men det här är en viktig fråga om vi tänker på ekologi och på stockholmarnas möjlighet att få tillgång till rent badvatten.

Det blir väldigt tydligt här att Lars och Miljöpartiet inte riktigt har koll på hur saker och ting hänger ihop, för i denna fråga är det tydligt att stad och land hänger ihop. Om

vi kan öka den reguljära jakten på gås i hela landet och efterfråga köttet i våra offentliga verksamheter kommer detta att leda till att populationerna av gäss minskar. Det får effekter genom att vi får ett klimatsmart kött på våra tallrikar, vilket vi alla borde vara intresserade av, och genom att vi får mer spannmålsproduktion och mer närodlat mat på flera sätt.

Detta är verkligen ett problem som kan vändas till en lösning. Jag hade hoppats att ni i Miljöpartiet hade fått mer kunskap, framför allt då ni driver miljöförvaltningen, som faktiskt inte vet vad de snackar om i sina svar.

Anförande nr 44

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Jag tror att de flesta inom Miljöpartiet är positiva när det gäller skillnaderna mellan stad och land, förståelsen av hur vi förbrukar jordens resurser och varifrån maten kommer och även när det gäller att använda mat som ett pedagogiskt sätt att förstå både hur man sköter sin egen kropp och varifrån maten kommer. Att jobba mer med den typen av frågor i skolan tror jag är något som vi alla i Miljöpartiet tycker är viktigt.

Angående gåsproblematiken tror jag att vattenkvaliteten är det som de flesta stockholmare associerar till när gås nämns i kombination med efterledet problematik. Där är vi väldigt glada att försöket har slagit väl ut. Vi testar och kommer att utveckla det i både tid och omfattning. De tre badplatserna, alltså Sättrabadet, Maltesholmsbadet och Långholmsbadet, hoppas vi kommer att få en lång radda fler drönare nästa sommar så att fler kan njuta.

Fråga nr 5. Stadens hyrcykelsystem

Anförande nr 45

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Jag och Moderaterna krävde länge att stadens låncykelavtal skulle hävas, och till slut togs beslutet att ta bort de farliga cyklarna från Stockholms gator. Men den andra delen av avtalet var att staden gav Clear Channel tillstånd för hundratals reklamtavlor för att reklamjätten skulle kunna finansiera låncykelsystemet. Givet cyklarnas ganska risiga kvalitet får man väl anta att det från början var en ganska bra vinstaffär för företaget.

Men nu är cyklarna borta. Låncykelsystemet avslutades i maj. Då sa trafikborgarrådet att reklambolaget skulle montera ned reklamtavlor inom tre månader. Så löd avtalet med Clear Channel, men så blev det inte. Dessa hundratals reklamtavlor finns nu kvar på gatorna. Reklamjätten får sin vinst medan stockholmarna är de tydliga förlorarna.

Nu står vi helt utan låncyklar – varför?

Anförande nr 46

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Fullmäktige och ordförande! Tack, Dennis, för frågan!

Att få ett lånecykelsystem eller hyrcykelsystem på plats i Stockholm är en fråga som jag har jobbat med länge. Det var olyckligt att vi inte lyckades upphandla en aktör som kunde leverera den nyttighet som då var knuten till de reklamvitriner som ingick i dealen. Efter att de inte kunde leverera valde vi att säga upp den. Då skulle vitrinerna tas bort, och då skulle även Clear Channel, som var den aktör i konsortiet som skötte reklamen, återlämna sina tillstånd som de fått av trafikkontoret, vilket de också valde att göra.

Sedan stod vi inför en situation där de drygt 240 vitriner som stod på gatorna skulle grävas upp, vilket skulle kräva en hel del grävarbete under sommaren. Eller också kunde vi, med facit i hand, se på frågan så här: Hur kan vi på bästa sätt använda de vitriner som finns? Finns det ett sätt för dem att bidra till stockholmarna? Då ansökte Clear Channel, som äger vitrinerna, om förnyat tillstånd att ställa upp reklam. Det är bara 240 vitriner, då vi har plockat bort några.

En av sidorna på reklamvitrinerna får staden själv ta i anspråk för samhällsinformation. Vi höjde också taxan för de vitriner som inom ramen för hyrcykelsystemet drog in 5 miljoner om året så att de efter höjningen drar in 8 miljoner om året. Alternativet hade varit att begära att Clear Channel skulle gräva upp dem. Då hade vi fått in 0 kronor. I stället slapp vi grävarbete, och med de nya avtalen kan vi nu dra in 8 miljoner om året som vi kan använda till stadens verksamhet.

Vi ser naturligtvis hela tiden över möjligheten att justera taxorna så att de som vill göra reklam i staden också betalar för detta så att vi får in resurser till stockholmarna.

Anförande nr 47

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tillstånd tas bort och ges sedan direkt igen. Inga reklamtavlor har tagits bort, utan det är samma som står kvar på gatorna. Rätt ska vara rätt, men det rödgröna styret gör fel och premierar att göra fel. Det är orimligt att ett företag som har varit en del av ett havererat lånecykelsystem, där cyklarna var direkt farliga att använda, ska få fortsätta att ha hundratals reklamtavlor, vilket är resultatet av det som sägs här. Clear Channel har kvar en stor intäkt och har blivit av med en utgift. Här har ni blivit totalt bortdribblade, Lars.

Ni försöker anpassa hur staden tillåter reklam för att ha kvar reklamskyltarna i stället för att städa upp efter haveriet. Det var tydligt i avtalet och ett tydligt besked från dig att skyltarna skulle bort. Vad säger detta om staden som upphandlare? Vad ger det för signal till andra aktörer – att de kan snuva Stockholms stad på konfekten och få tillbaka ett godisregn?

Anförande nr 48

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Om vi ska ha reklam på våra gator och tycker att det är okej att ha det i stadsrummet gäller att det finns väldigt få aktörer att samarbeta med eftersom utomhusreklam är ett oligopol. Det finns i stort sett två eller möjligen tre aktörer.

Det vi stod inför var alternativet att ta bort vitrinerna och behöva gräva upp dem eller kräva att de skulle tas bort och då inte få in någonting. Det alternativ som vi valde var

i stället att låta dem stå – lagt kort ligger – och höja taxan så att den inte är kopplad till hyrcykelsystemet på något sätt utan är helt fristående.

Sida 53 (87)

Samtidigt har vi hela tiden sagt att vi ska se över taxan. Det är viktigt att vi tar betalt av dem som exponerar olika typer av varumärken i staden. Detta bedömer vi att vi gör. Alternativet att låta vitrinerna gå till en annan aktör hade inte varit möjligt, för just dessa vitriner ägs av företaget.

Anförande nr 49

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Rätt har blivit fel här. Man hade kunnat ha kvar en intäkt genom att en annan aktör i en process kunde ha fått tillstånd att på nytt ha vitriner uppe. Men i stället har man av obegripliga skäl anpassat sig efter reklamjätten i stället för att utgå ifrån att rätt ska vara rätt.

I det här fixandet och trixandet är risken också att man bryter mot lagen genom det nya upplägget. Trafikkontoret har gett nya tillstånd till aktören, och jag kan inte göra någon annan bedömning än att de nya tillstånden bryter mot fullmäktiges taxebeslut. Man har gått efter en korttidstaxa som bara ska gälla i 14 dagar och endast digital reklam när man gett detta tillstånd.

Trafikkontoret har gjort en deal och verkar räkna med ett framtida fullmäktigebeslut i denna sal fast man vet att det bryter mot det som egentligen gäller. Detta gör att i alla fall jag ställer mig frågan: Vem är det som styr i den här staden egentligen? Trafikborgarrådet borde besluta om avtalet så som avtalet sa och som han själv först sa, nämligen att de över 200 reklamskyltarna ska tas ner. Man ska inte snuva Stockholm på konfekten och få ett godisregn tillbaka.

Anförande nr 50

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Om frågan är om vi snuvar stockholmarna på ett godisregn är svaret nej, eftersom alternativet hade varit 0 kronor på årsbasis för vitrinerna. Dessa hade inte heller kunnat upplåtas till någon annan så som de ser ut i dag, utan då hade de behövt tas bort. Det hade behövts grävas, vilket hade varit besvärligt och också resurskrävande på olika sätt.

Möjligheten att ge nya avtal när aktörer har dragit sig ur finns. Som jag har förstått det har trafikkontoret följt alla lagar och regler som finns för detta. Att vi sedan väljer att se över taxorna är något som hela tiden sker i alla avseenden, inte minst i tider av hög inflation. Att hela tiden försöka följa taxorna så att ingen privat aktör tjänar pengar på ett otillbörligt sätt på ytor som tillhör staden är något som vi hela tiden gör. Vi gjorde bedömningen att det är bättre för stockholmarna att få 8 miljoner kronor än 0 kronor.

Fråga nr 6. Kommer vi att få se en kommersiell tankstation för vätgas i Stockholm under denna mandatperiod?

Anförande nr 51

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Fru ordförande! Jag var på ett leverantörsbesök i Sandviken 2018 hos metalltillverkaren Sandvik, som levererar metaller och råvaror till

ett stort företag som heter Hyundai och som tillverkar vätgasbilar. Vi fick testa en vätgasbil, och det var då jag upptäckte potentialen hos denna teknik.

Sida 54 (87)

Vi vill jobba för möjligheten att ha olika system. Just nu är det lite enkelspårigt. Nu pratar alla om elbilar, men vi tror att det behöver breddas lite grann. Därför är min fråga: Kommer vi att få se en kommersiell vätgasstation i Stockholm under denna mandatperiod?

Anförande nr 52

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Fru ordförande! Jag tackar för frågan. Energifrågorna står förstas i centrum när vi pratar om omställningen till ett hållbart samhälle, även om det inte är det enda som avgör om vi kommer att lösa klimatkrisen. Ibland kan det låta så i debatten. Det är dock helt centrala frågor.

Vi står just nu i ett läge med viktiga vägval framför oss, både på nationell nivå och på EU-nivå, när det gäller hur man tänker sig den framtida produktionen och användningen av vätgas. Jag är övertygad om att den kommer att spela roll för lagringen av energi. Vi kan också fundera lite på hur det kommer att fungera när det gäller den tunga industrin och fordon, men jag tror att det är ett lite för tidigt skede för oss i kommunen att göra en bedömning av vad det till exempel kommer att få för betydelse för privata fordon i staden.

Bedömningen är att elbilar är mer energisnåla och kostnadseffektiva. Det krävs dubbelt så mycket energi att förflytta sig en sträcka med vätgasbil än vad som krävs med en elbil. Vi kommer att se på utvecklingen när det gäller innovationskraften för vätgas. Att den kommer att ha betydelse tror jag, och jag tycker att det är en viktig fråga som lyfts upp. Just nu kommer dock Stockholms stad att behöva följa utvecklingen både på nationell nivå och på EU nivå och förstås ha inriktningen att vi alltid ska göra vår del i att bygga den infrastruktur som krävs inom en mängd olika områden för att kunna ställa om samhället.

Anförande nr 53

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Det är bra att du nämner den nationella nivån och EU-nivån, Åsa, för det är precis så jag har uppfattat det – att det finns en mer positiv inställning hos EU till det hela.

Även den förra, rödgröna regeringen beviljade investeringsstöd till ett företag som skulle bygga tankstationer runt om i Sverige. Riktigt vad som hänt, om det är inflationen eller de höga räntorna som har bromsat upp det, vet jag inte, men tanken om vätgas har funnits i den rödgröna tankevärlden på nationell nivå, vilket jag välkomnar.

Jag tycker att staden borde ta initiativ. Vi har till exempel det företag som jag inte kommer ihåg namnet på men som redan har beviljats stöd för att bygga tankstationer. Det pratas i budgeten om en vätgasstrategi, men målet är oklart.

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Utvecklingen sker väldigt fort nu, och även om det är många saker som vi behöver jobba ännu snabbare med pågår hela tiden en utveckling som vi behöver följa.

Jag kan nämna att regeringen i år har gett Energimyndigheten i uppdrag att samordna arbetet med vätgas i Sverige. Jag hoppas att vi från Sveriges kommuner kommer att kunna vara med där och vara en del av arbetet och se vad vi kan bidra med. Vi ska vara med och göra vår del av jobbet och se vad vi behöver få på plats för att det ska vara enkelt för människor att leva hållbart.

En av våra absolut viktigaste uppgifter nu är att underlätta för individerna i vår stad att ställa om. Denna inställning har vi helt och fullt i majoriteten, och det kommer vi att fortsätta att ha.

Anförande nr 55

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Du nämnde priset på vätgas i ditt första anförande, Åsa, och det tror jag kommer att vara väldigt beroende av vilket pris vi har på el, eftersom den vanligaste tekniken är att med elektricitet hydrolysera sönder vatten för att få vätgas.

Vätgasen är väldigt intressant eftersom man hoppar över från kolets kretslopp i de vanliga förbränningsmotorerna till vattnets kretslopp, och jag tycker att det vore passande om vi i staden Stockholm, som ligger vid vattnet, bytte till vattnets kretslopp. Jag önskar att ni kan bli lite mer positiva till vätgas och att initiativ kan tas. Det tror jag på.

Anförande nr 56

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Fru ordförande! Vi har en väldigt positiv inställning till detta. Jag tror bara att vi behöver följa vad vår roll som kommun ska vara här. Jag tror att den nationella nivån kommer att behöva ta ledartröjan lite tydligare, diplomatiskt uttryckt, än vad den gör i dag.

Men vi ska göra vårt jobb. En sak som jag vill passa på att nämna är att vi i budgeten för i år har lagt ett uppdrag till kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden att ta fram en handlingsplan för att öka energilagringen. Där är vätgasen förstas en väldigt intressant del, och vi får se vad de kommer tillbaka med. Uppdraget är ännu inte slutfört, men jag nämner det som ett exempel.

Vi ska ha en välkomnande inställning till ny teknik, men vi ska också fundera på när det är rätt för en kommun att gå in och i vilket skede vi ska kroka arm med den innovationskraft som finns i vårt samhälle.

Anförande nr 57

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! I fredags kunde vi läsa en artikel från Vänsterpartiet som hade rubriken ”Vi skäms inte över att begränsa vårdbolagen”. Det finns, hör och häpna, faktiskt en del saker att hålla med om i artikeln, bland annat att det förstås måste få konsekvenser om man missköter sig.

Men den rödgröna politiken ger också generellt lite intryck av att vilja ta bort de fristående aktörerna och därmed begränsa valfriheten. Min fråga till socialborgarrådet är därför: Vad är din inställning till valfrihetssystemet inom framför allt LSS?

Anförande nr 58

Borgarrådet Ojanne (S): Jag kan lugna Jan Jönsson med att valfriheten i Stockholm inte är hotad och att vi inte har några planer på att avskaffa något valfrihetssystem inom LSS. Tvärtom ökar vi mångfalden just nu genom att se till att vi har kommunala alternativ och att detta alltid ska finnas i alla verksamheter. Staden ska göra mer i egen regi, och det skrev vi redan i vår första budget.

Nu ser vi också över om det skulle vara möjligt att använda reserverade upphandlingar i högre grad för idéburna organisationer och på fler områden än dem som vi har varit ute och pratat om. Jag var med i radion i förra veckan, vilket du säkert inte missade, Jan. Det handlade om skyddade boenden och kvinnojourerna, som vi tycker att man skulle kunna titta på i ett första skede. Detta skulle snarare öka mångfalden och valfriheten, då marknaden annars riskerar att mättas av riskkapitalister och ätas upp av stora koncerner.

Det korta svaret är: Nej, valfriheten är inte hotad.

Anförande nr 59

Borgarrådet Jönsson (L): Min fråga handlar specifikt om LSS. Där har socialnämnden nyligen svarat på en remiss om ett nytt ersättningssystem för bland annat daglig verksamhet. Flera av de mindre aktörerna har varnat för att de på grund av hur systemet är utformat i förslaget kommer att gå i konkurs om de fortsätter att vara kvar i Stockholms LOV-system och att de därför överväger att dra sig ur.

Jag tror att vi har ungefär 200 aktörer inom daglig verksamhet. Många är små, och om de drar sig kommer valfriheten definitivt att minska. Majoriteten gick på SLK:s förslag. Hur ser du på de risker som de små aktörerna nu flaggar för inom daglig verksamhet, Alexander?

Anförande nr 60

Borgarrådet Ojanne (S): Jag tror att det, när man pratar om revideringen av ersättningsnivåerna, är viktigt att komma ihåg att det inte handlar om stora eller små aktörer när det gäller vad som gynnas eller inte gynnas, utan det vi gör är att höja ersättningen för dem med låga behov, där det inte har burit sig tidigare. Med många som är nivå ett, för att prata fackspråk, har verksamheten inte kunnat gå runt, och

därför ser vi till att sänka lite grann för dem med högst behov och höja för dem med lägst behov.

Sida 57 (87)

Vi ser också till att det blir färre nivåer. Detta är något som branschen själv har efterfrågat och något som vi har diskuterat på branschråd, så jag skulle inte säga att det finns någon stor enighet bland utförarna om att detta skulle vara dåligt. Vi upplever att det snarare är tvärtom och att detta har varit efterfrågat.

Anförande nr 61

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det stämmer att branschen har efterfrågat en översyn av själva nivåerna, som har varit sju men som nu föreslås bli fem. Däremot har man inte efterfrågat en ökning av differentieringen vad gäller antalet timmar man deltar.

De aktörer som finns inom daglig verksamhet för personer med autism, aspberger och psykisk ohälsa ser en betydande risk. Till exempel har vi pratat med ett antal bolag som säger att de kommer att tappa 250 000 kronor i månaden på grund av hur systemet är utformat. Det innebär att de inte kan fortsätta.

De stora aktörerna däremot kan så att säga flytta pengar mellan sina olika verksamheter både ute i landet och i staden. Det kan inte de små aktörerna, för de finns oftast bara på en enda lokal.

Ser du fortfarande inte ser de risker som Vårdföretagarna har pekat på i sitt remissvar, Alexander?

Anförande nr 62

Borgarrådet O j a n n e (S): Det är just detta som vi försöker åtgärda i revideringen. När det gäller till exempel NPF-diagnoser ska man kunna lägga mer tid på motiverande arbete i daglig verksamhet för dessa individer så att de lättare kommer ut i ordinarie arbetsliv. Vi har nu lagt om riktlinjerna till en mer arbetsmarknadsinriktad politik. På er sida, Jan, brukar ni prata om arbetslinjen, även om ni har lånat det av oss, så detta borde ju vara helt i linje med vad vi allihop skulle vara kunna vara överens om.

Jag lägger ingen prestige i detta. Jag tror att det kommer att bli bra. Det är det här som vi upplever har varit efterfrågat av branschen, och vi kommer självfallet att utvärdera det löpande.

Fråga nr 8. Bräddningarna från Stockholms reningsverk

Anförande nr 63

M a r c u s W a n g e l (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! En fungerande va-infrastruktur är en grundförutsättning för att kunna hantera klimatförändringarna och det mer extrema väder dessa medför. Även om det är ett faktum i hela landet blir det ofta mer påtagligt när det inte fungerar i en stor och tätbefolkad stad som Stockholm. Så var dessvärre fallet tidigare i somras då mycket kraftiga skyfall ledde till att Henriksdals reningsverk under en dryg veckas tid tvingades brädda, det vill säga

släppa ut, närmare 100 miljoner liter orenat vatten rakt ut i Saltsjön på grund av ett överbelastat system.

Sida 58 (87)

Bräddningar leder till att skräp och andra otrevligheter spolats upp på stränder i närområdet. Det är särskilt tråkigt på sommaren när folk vill vara ute och bada och vara ute i naturen om stränderna inte tillåter detta. Det bidrar förstås också till ytterligare belastning på Östersjön, som redan är hårt ansatt av övergödning och miljögifter.

Jag förstår att stora inkommande vattenmängder är svåra att förutse och beräkna. Men jag undrar, borgarrådet: Hur ser ni på att bräddningar sker från Henriksdal trots de stora investeringar som har gjorts?

Anförande nr 64

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Fru ordförande! Jag tackar för en väldigt viktig fråga. Det är en fråga som inte kommer att minska i betydelse, för vi har en pågående klimatkris som innebär att vi kommer att ha mer nederbörd i Sverige framöver. Till exempel kommer det som tidigare har varit hundraårsregn att komma mycket oftare än vart hundra år.

Att rusta staden för översvämningar kommer att vara helt centralt. Där ingår också det system vi har med rör och ledningar för att hantera både dagvatten och avloppsvatten. I dag har detta system inte tillräckligt stor kapacitet för att klara av de stora regnmängder som kan komma, och då får vi just den situation som fullmäktigeledamoten lyfte fram, nämligen bräddningar rakt ut i våra fantastiska vatten som vi vill ska vara rena och härliga att till exempel bada i.

Jag skulle därför säga att det vi behöver göra är att rusta upp vårt avloppssystem och våra system för hantera dagvatten så att dessa får större kapacitet att hantera stora regnmängder. Vi behöver också se till att de inte byggs med samma system som man ofta byggde med tidigare, där dagvatten bräddas om det blir för mycket regn och där avloppsvatten och dagvatten blandas och går ut i våra vattendrag. Detta är en helt avgörande del, och det görs också stora investeringar nu för att öka kapaciteten i våra system.

Den andra del som jag vill lyfta fram är klimatanpassningsåtgärder, som handlar om att förbättra kapaciteten hos till exempel våra parker runt om i staden och andra platser att suga upp vattnet.

Anförande nr 65

M a r c u s W a n g e l (C): Jag ser det så här: Stora summor har redan lagts ned i SVOA:s ordinarie vattenverksamhet, och jag har fullt förtroende för att tjänstemännen och personalen gör allt de kan inom sina befintliga ramar. Ändå ser vi bräddningar.

Att den svenska va-infrastrukturen har omfattande investeringsbehov är väl känt, men jag vill pressa er lite mer, Åsa. Är det som satsas i Stockholm just nu tillräckligt? Och i övrigt: Hur jobbar du som borgarråd i Sveriges största kommun för att säkerställa att vi har tillräckligt med resurser och de verktyg och den teknik som behövs? För du en dialog med regeringen, myndigheter och aktörer som SKR och Svenskt Vatten, som

är relevanta i detta sammanhang, för att se till att landets huvudstad och största befolkningscentrum har en va-infrastruktur som kan hantera extremväder?

Sida 59 (87)

Om det är fråga om va-taxan kan den ju inte höjas i all oändlighet. Vilka andra verktyg ser du som kan lösa det hela?

Anförande nr 66

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag har försökt ha en dialog med regeringen och skulle gärna träffa klimat- och miljöministern, men detta har jag inte fått något positivt besked om hittills.

Klimatanpassningsåtgärderna är en helt väsentlig del utöver att bekämpa klimatkrisens grundorsaker, men vi kommer att behöva göra båda delarna.

Det andra som jag var inne på här innan tiden rann ut var just det arbete som pågår med naturliga lösningar av olika slag. Det handlar om att skapa växtbäddar. Vi har till exempel Rålambshovsparken, där det har skapats naturliga lösningar med växter som suger upp mycket vatten för att minska tillflödet av vatten i våra gatubrunnar och därmed avlasta systemet. Detta tror jag att vi behöver jobba mycket mer med, och där har vi också en klimatmiljard, som numera är 1,2 miljarder, under denna mandatperiod, för att bland annat jobba med den typen av klimatanpassningsåtgärder.

Anförande nr 67

M a r c u s W a n g e l (C): Tack, borgarrådet! Jag instämmer helt i att regeringen skulle kunna vara mer engagerad i denna fråga och även i att naturbaserade lösningar behövs utöver själva den hårda infrastrukturen.

Jag vill verkligen ödmjukt uppmana borgarrådet att öka ansträngningarna och arbetet med att säkerställa att Stockholm har en va-infrastruktur som är värdig en modern och hållbar miljonstad som har de höga miljöambitioner som vi har. Jag anser inte att bräddningar ska behöva ske och heller inte alternativet att vatten pumpas bakåt ut på gator och upp till hushållen.

Vi behöver göra flera saker samtidigt: värna Östersjöns redan ömtålig miljö, säkra rena och fräscha stränder för att stockholmarna och för den delen våra vänner i grannkommunerna ska kunna vistas där och se till att våra gator och byggnader inte översvämmas.

Jag hoppas verkligen att borgarrådet och styret tar denna fråga på allvar, trots många andra rådande kriser kopplat till klimatet och miljön, för denna fråga tenderar att glömmas bort. Vi pratar om översvämningar och om grundorsaken men inte om hur vi kan anpassa oss till denna verklighet.

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill passa på att säga tack till oppositionen för att ni pressar på oss i dessa frågor. Jag tycker faktiskt att jag är uppe i talarstolen alldeles för sällan, så jag tycker att ni ska ställa ännu fler frågor till oss.

Vi har alla i denna sal och i alla politiska beslutande organ ett ansvar att sätta press i klimat- och miljöfrågorna och att sätta press på att både rusta vårt samhälle och få ned utsläppen, som fortsätter att öka globalt. Klimatkrisen är inte löst förrän utsläppen är nere på noll. Så länge vi har utsläpp kommer temperaturen att öka, och vi kommer att få se enorma problem framöver. Det som vi ser nu i världen har bara börjat, med temperaturrekord på temperaturrekord som slås, översvämningar och skogsbränder där människor flyr.

Sida 60 (87)

Vi har ett ansvar för att göra vad vi kan och gräva var vi än står. Så fortsätt att pressa oss, och tack för att du lyfte upp en viktig fråga, Marcus!

Anförande nr 69

S a r a S v a n s t r ö m (L): Ordförande! Vi var lite sena inför valberedningens möte i fredags, så vi hann inte komma in med vår nominering av ledamot i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd. Vi vill nominera Inger Svahn.

Anförande nr 70

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande! Det här blir lite udda. Jag tror egentligen att det blev lite fel i utskriften. Jag var här tidigt och tänkte att jag skulle kolla på de här valärendena. Jag tror att det är en opolitisk post som ordförande i S:t Erik Kommunikation. Joakim Larsson står felaktigt som M. Jag tror att han ska stå som opolitisk. Jag talade med Moderaterna om detta, men jag tror inte riktigt att de hann reagera. Det ska vara opolitiskt.

Anförande nr 71

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! Vi vill från Centerpartiet att ni godkänner en avsägelse från vår ersättare i Bromma stadsdelsnämnd, Frida Magnusson. Den kom tyvärr inte in till i fredags. Vi vill också nominera en ny ersättare, Erik Thonfors.

Anförande nr 72

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Superroligt att vara tillbaka efter sommaruppehållet! Jag hoppas att alla har haft en riktigt fin och avkopplande sommar. Det har jag haft – eller åtminstone så gott det går med två småbarn. Så mycket vila kanske det inte blir.

Jag tycker att det är väldigt roligt att vi kan gå vidare med det här ärendet. Vi pratar om ett tillskott med 229 nya ungdoms- och studentbostäder i Stadshagen. Som vi vet har vi en akut bostadsbrist här i staden. Vi har studenter som tvingas tacka nej till studieplatser för att de inte får tag på en bostad i tid. Detta är något som drabbar både det lokala näringslivet och arbetsmarknaden och på sikt hotar hela Stockholms utveckling och tillväxt.

Detta tillskott är alltså mycket välbehövligt, men som vi kan notera har det dessvärre blivit en fördyring jämfört med i det initiala genomförandebeslutet. Jag vill dock understryka att delar av denna fördyring härrör från att ytterligare 77 lägenheter nu ingår i projektet. Det är befintliga lägenheter som ska upprustas, och det är mycket mer kostnadseffektivt att göra allt på en gång än att behandla det som separata projekt.

Sedan har vi problemet med byggkostnadsindex; det har skenat den senaste tiden, inte minst sedan Rysslands orättfärdiga invasion av Ukraina. Detta får vi följa mycket noga. Förhoppningsvis får vi se en avmattning i byggpriserna den närmaste tiden. Men jag vill verkligen understryka att detta är något som vi kommer att följa mycket noga. Det finns en riskreserv. Styrelsen kommer kontinuerligt att få rapporter, och jag kommer som ansvarigt borgarråd också att följa detta projekt.

På det stora hela är detta alltså ett jättebra projekt, men vi ska absolut fortsatt hålla mycket noggrann koll på ekonomin. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 73

T o m H e d r u p (M): Ordförande och ledamöter! Jag ska fatta mig jättekort. Vi tycker också att detta är ett jättebra projekt. I ert förslag till beslut skriver ni att fler hyresrätter med lägre hyror måste vara en av stadens viktigaste prioriteringar. Det är bra så, men det kommer att bli svårt när projektkostnader nu ökar på nästan alla håll och kanter.

I Moderaterna är vi fullt medvetna om den situation som råder på byggmarknaden, och vi följer utvecklingen mycket noga. Det är därför styrningen av bolagen är så otroligt viktig i dessa tider. Vi förutsätter verkligen att ni också följer det ni skriver – att ni ska se till att kostnadskontrollen är väldigt högt prioriterad.

Med detta yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är inte riktigt ett enigt beslut i Stadshus AB. Vi vill samma sak allihop: Det ska inte gång på gång komma ärenden med reviderade kalkyler till kommunfullmäktige. Vi kommer att vara mycket noggranna med detta i Stockholms hem, ännu mer noggranna än tidigare.

Som ansvarig ordförande under den tid då beslutet fattades kan jag också säga att vi kom in i en situation med det förfärliga påhoppet, invasionen, av Ryssland mot Ukraina. I Ukraina finns två av de största golvfabrikerna i Europa; både Kährs och Tarkett gör sina golv där. Och var tror ni att råvaran kommer från? Jo, precis – den kom tidigare huvudsakligen från ryska skogar, och detta är naturligtvis ett jätteproblem. Men när det gäller byggkostnaden för material är index på väg ned, vilket vi kan glädjas åt.

I det här ärendet har bolaget haft ytterligare otur, för när beslut fattats om projektet kom regionen och sa nej – vi ska bygga tunnelbana, så nu får ni bara använda er av så kallad försiktig sprängning. Och om ni undrar om sprängning är dyrt kan ni tänka er att försiktig sprängning är gränslöst mycket dyrare.

Jag vill alltså med viss emfas framhålla att vi i Stockholms hem också är något drabbade av otur i det här projektet. Detta gäller emellertid inte en del andra projekt i bolaget, som jag inte tycker har hanterats lika bra; huvudkontoret är ett sådant. Men här finns det anledning att gå fram med en reviderad investeringskalkyl. I den tog vi också med renoveringen av SHIS hus i samma fastighet. De lägenheterna är svårt slitna och inte billiga att få i rimligt skick igen.

Mer behöver jag inte säga. Bifall till reservationen!

Ingeled Lund (S): Ordförande! Som nuvarande ansvarig ordförande i bolaget vill jag bara understryka det Björn sa. Självklart ska vi hålla koll på kostnaderna i alla projekt inom Stockholms hems regi. Jag yrkar alltså också bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 76

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige – inga åhörare, men åhörare på länk kanske! Äntligen får jag stå här och yrka bifall till ett inriktningsbeslut gällande Asplundshuset, som även innehåller verksamhetsutveckling. Ja, återigen får jag stå här. Vi gjorde faktiskt detta redan förrförra mandatperioden, men det omkullkastades förra mandatperioden och bidde egentligen bara en tumme, som ni kanske minns. Det ersattes med ett förslag utan verksamhetsutveckling, med enbart akuta säkerhetsåtgärder och underhåll – i ganska hög utsträckning gällande basarerna, som egentligen inte är en del av biblioteket.

Detta underhåll visade sig ganska snabbt vara otillräckligt. Det som dåvarande majoriteten kallade för ansvarsfull renovering var nog egentligen ett sätt att skjuta kostnaderna framför sig. I ett inlägg i fullmäktige 2019 – jag tittade tillbaka – lovade jag att när vi vinner valet nästa gång kommer vi att kavla upp ärmarna och ta det ansvar ni då sopade under mattan. Nu är det löftet infriat.

Stadsbiblioteket har som helhet nått sin tekniska livslängd och är i stort behov av en större teknisk utveckling. Men dessutom är i synnerhet barnbiblioteket i behov av verksamhetsutveckling. Jag är väldigt glad över att detta också finns med i det här förslaget.

Det är som sagt så roligt att vi nu har det här omtaget på bordet, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 77

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Torun, du säger att ert löfte nu är uppfyllt, och du pratar om en tummetott – alltså verksamhetsutveckling på 400 kvadratmeter. Detta ska jämföras med den linje som ni drev tidigare när det gäller utvecklingsalternativ A, det vill säga att basarerna skulle utrymmas och den kommersiella verksamheten skulle väck. Var är de ambitionerna i dag? Jag förstår att ni inte kan dra på er kostnader för det som redan är insatt, men du säger att ni nu har uppfyllt ert vallöfte och pratar om den politik ni drev förra mandatperioden.

När vi fattade beslut om detta i kulturnämnden – både du och jag var där – var det otroligt höga brösttoner när det gällde vilken verksamhet som skulle inrymmas i basarerna och på vilket sätt annexet skulle hanteras. Att du nu står och talar om att du levererar på den politik ni drev förra mandatperioden är faktiskt inte helt renhårigt. Det handlar om 400 kvadratmeter till av verksamhetsutveckling. Det är jag självklart positiv till, men det är inte vad ni lovade förra mandatperioden.

Anförande nr 78

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det jag lovade i mitt inlägg 2019 var att göra ett omtag, och det gör vi. Det var exakt det som stod i mitt inlägg. Jag har kollat – det var det jag sa, inget annat.

Men att ni gjorde det här omtaget och minimerade renoveringen har naturligtvis fördyrat kostnaderna på totalen. Det var ett dåligt beslut ni fattade 2019, och det försöker vi nu åtgärda.

Sida 65 (87)

Sedan har vi ett annat ekonomiskt läge. Basarerna var A, och det fanns också ett inriktningsbeslut B. Ni kom tillbaka med ett helt nytt förslag som inte innehöll vare sig det ena eller det andra utan var extremt minimerat. Jag drömmer fortfarande om att basarerna ska få tillhöra biblioteket, men det är kanske inte rätt ekonomiskt läge för detta i den inflationstid som vi befinner oss i just nu. Men jag har inte gett upp hoppet.

Anförande nr 79

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har svårt att ta vid efter den här repliksituationen. Man kan givetvis drömma om mer resurser, och ibland tror man att Vänsterpartiet alltid har oändligt med resurser. Men det gäller bara när man sitter i opposition.

Stadsbiblioteket ska vi prata om nu, och det är en otroligt viktig byggnad, en ikonisk byggnad för Stockholm. Den tillhör väl tillsammans med Stadshuset tio-i-topp bland fastigheter som man vill besöka, i arkitektoniskt hänseende men också såklart med tanke på den litterärt viktiga byggnad som ett bibliotek av den digniteten är.

Det är precis sant som Torun sa att vi startade renoveringar. Alltid när man startar renoveringar hittar man större utmaningar än man trodde när man började. Detta är staden bittert medveten om, och därför är det så viktigt att man när man gör de här projekten har kostnadshållningen i fokus så att projekten inte drar iväg. Blir ett projekt dyrare blir det nämligen mindre pengar till andra projekt.

Det är alltså otroligt viktigt att vi nu följer de här restaureringarna och utvecklingen av de 400 kvadratmetrarna extra för barn- och ungdomsutveckling. Den hade bara kunnat komma till om man från bibliotekets sida hade startat upp med det centrala magasinet i Frihamnen. Där tog vi alltså i alla fall viktiga steg under förra mandatperioden för att kunna utrymma nedre delen och källaren i biblioteket och använda den till barn- och ungdomsverksamhet. Detta hade inte varit möjligt om man inte hade påbörjat ett arbete med att flytta bokmagasinshanteringen från centrala innerstaden till Frihamnen, där vi kommer att ha ett mycket mer effektivt sätt att hantera böckerna och litteraturbeståndet. Det kommer att bli mer miljövänligt, och det kommer att ge bättre möjlighet att använda utrymmena i centrala staden, i Asplundshuset, till verksamhet, i stället för att det bara ska stå böcker i källaren och damma.

Där var vi inte heller överens under förra mandatperioden, utan det fanns då väldigt mycket misstankar från oppositionen. Den där magasinshanteringen, ska den verkligen flytta? Alla böcker måste finnas på ett och samma ställe; annars är det inget bibliotek. Vi vet bättre.

Men det jag egentligen ville prata om var barn- och ungdomsverksamheten. Den här renoveringen av Stadsbiblioteket kommer att ta minst fyra år. Vi vet ju att det ibland tar längre tid att renovera saker i den här staden. Jag är väldigt orolig för de barn och unga som kommer att bli av med sitt bibliotek under den här långa tiden, så därför har vi i vår reservation skrivit att vi måste hitta en utflyttad lösning för våra barn och unga.

De kan inte vara av med sin barn- och ungdomsverksamhet i det här huset under fyra års tid. Det är en viktig del i hur vi behöver möta detta. Vi vet också att Internationella biblioteket på Kungsholmen har stängt för renovering just nu, så vi vet hur viktigt det kan bli när det händer saker att vi också har en annan verksamhet. Jag yrkar alltså bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande och kära fullmäktige! Härligt att vara tillbaka efter sommaruppehållet, tycker vi från oppositionen också!

Tänk att i kväll går äntligen startskottet för att renovera Stadsbiblioteket på Sveavägen! Det är för många av oss som sitter här en skattkista av kunskap och kultur i vår stad. Stadsbibliotekets rika historia är ju allmänt känd och något som många före mig också har vittnat om.

Det här berömda huset, skapat av arkitekten Gunnar Asplund, har varit i behov av renovering i många år. Jag kommer ihåg hur vi faktiskt så länge som jag har suttit i fullmäktige – och det är väldigt många år – har diskuterat denna fråga fram och tillbaka. Det är sant att olika politiska majoriteter har varit i styrande positioner under den här tiden. Därför blir jag lite besviken på dig, Torun, för att du väcker detta som att det finns någon som har misslyckats, eller inte. Det är visserligen en del av den politiska debatten, och jag är ju inte heller sen att vara med i den. Jag förstår alltså hur det ligger till, men jag tycker att vi i stället för att skylla på varandra behöver arbeta gemensamt för att se till att det här mästerverket faktiskt får den kärlek och den omsorg som det förtjänar.

Men precis som Jonas påtalade före mig finns det brister i det här planen för renovering, och det saknas ett tänk för barn och unga i form av något slags ersättningslokal. Stadsbiblioteket har alltid varit en viktig resurs för barn och unga – en plats att vara på, en plats för lärande och en plats för fantasi.

Nu ska biblioteket alltså stängas fram till 2028. Det är en lång tid; det är kanske till och med en evighet för ett barn. Det är därför, tycker vi, av yttersta vikt att barn och unga i Stockholms stad inte går miste om möjligheten att besöka det här biblioteket, eller framför allt ta del av litteraturen och av den mötesplats som det är.

Från den första september, alltså i fredags, förändrades öppettiderna för Stadsbiblioteket på Sveavägen. Man har nu öppet betydligt mindre just för att man börjar förbereda renoveringen. Jag har stor respekt för att man gör det, men biblioteket stänger helt och hållet senare i höst. Vi har fortfarande inte sett några som helst förslag. Vi har kommit med kreativa förslag på hur vi skulle kunna hitta former för barn och unga att ta del av Stadsbibliotekets rikedomar. Jag undrar vad barn och unga i Stockholm tänker om denna fråga. Jag hoppas att vi kan hitta en gemensam lösning för detta.

Bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag instämmer i det allmänna glädjeruset över att vi äntligen kan gå framåt med den här nödvändiga upprustningen av Stadsbiblioteket men också med den vidareutveckling som det här beslutet innebär. Det handlar ju, som vi har hört tidigare, om en utökning av de publika ytorna med 400 kvadratmeter. Det är en ganska stor yta, skulle jag vilja hävda. Det handlar om att kunna satsa på och vidareutveckla just barn- och ungdomsverksamheten. Men vi ska heller inte glömma att det pågår ett parallellt projekt som handlar om att öppna terrasserna mot Observatorielunden för att möjliggöra författarsamtal, konserter och dylikt. I sin helhet är detta alltså en vidareutveckling av denna fantastiska pärla som vi har förmånen att ha i vår stad.

Sedan kan jag hålla med Torun om att vi i något slags drömläge hade kunnat annektera basarerna också. Men eftersom jag inte är ett stort fan av kapitalförstörelse tänker jag att det får vänta till nästa tekniska omgång och upprustning. Jag tror inte att Jonas heller vill att vi ska riva ut det som redan har upprustats i basarerna.

Jag vill trycka på två saker vad gäller det här beslutet. Först och främst kommer vi givetvis att följa ekonomin i det här projektet oerhört noga. Jag skulle vilja hävda att fastighetskontoret efter många års arbete har en gedigen struktur för projekt- och ekonomistyrning. Oppositionen efterfrågade också kontinuerliga lägesrapporter till nämnden, och jag vill upplysa om att detta sker löpande. Det finns en rutin för att alla större projekt ska redovisas till nämnden minst en gång per termin, och det kommer vi givetvis att fortsätta med. Jag träffar också fastighetsdirektören varje vecka för att just få kontinuerliga rapporter om de större projekten, bland annat.

Det som också är saken här är att vi ju har gjort en del arbete i den här byggnaden tidigare, vilket gör att man har en ganska god bild av fastighetens tekniska status, något som torde minska risken för oförutsedda faktorer, olika försvårande omständigheter när det gäller grundläggning och fasad och så vidare. Men jag vill understryka att det är en komplex tillståndsprocess som väntar, så det finns stora risker i detta. Men vi kommer givetvis att följa de delar vi kan styra så bra det bara går.

När det gäller barn- och ungdomsverksamheten håller jag verkligen med. Det handlar om fyra års stängning, och självklart måste vi göra allt vi kan för att tillgodose barns och ungas behov av biblioteksverksamhet. Stadsbiblioteket är ju oerhört viktigt i detta hänseende. Kulturförvaltningen och fastighetskontoret tittar tillsammans på flera konkreta alternativ, så den här frågan är väldigt högt upp på dagordningen. Så fort vi kan presentera konkreta ersättningsalternativ kommer vi att göra det.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Hej Clara! Jag måste passa på att prata med dig om ersättningsmöjligheterna – att hitta något för våra barn och unga i Stockholm. Jag tycker att det med tanke på hur länge vi har ältat den här frågan är konstigt vi inte kan få fram något redan nu när vi stänger biblioteket i höst. Jag tycker att det är olyckligt att det blir ett glapp. Jag är rädd för att man inte tittar på alla möjligheter. I dag finns det oerhört mycket tomma fastigheter i alla möjliga olika

verksamheter, inte minst våra egna, som vi faktiskt skulle kunna nyttja. Det finns en tendens till att verksamheten måste vara väldigt mycket i enlighet med vad vi brukar göra. Man kanske vågar gå utanför den här lilla ramen och göra någonting annat. Vi är beredda att vara flexibla till 180, men det viktigaste för oss är ändå att det finns någon form av verksamhet kvar.

Anförande nr 83

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag håller verkligen med dig, Isabel. Det finns förslag på mobila lösningar, men det kommer inte att tillgodose behovet av en fysisk mötesplats, eller flera. Därför håller jag med dig om att man måste vara lite kreativ.

Som jag nämnde tidigare tittar förvaltningarna på ett antal konkreta alternativ, som man har kommit ganska långt med, men jag tar emot alla kreativa förslag till nya lokaliseringar. Min absoluta målsättning är att det inte ska bli något glapp och att vi ska hitta en eller flera lösningar som tillgodoser barns och ungas helt legitima och viktiga behov av att kunna läsa, plugga och så vidare. Vi är verkligen på den här frågan.

Anförande nr 84

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Clara! Nej, självklart är jag inte för kapitalförstöring, men jag har heller inte drivit en politik där man har utgett sig för att se till att få biblioteksverksamhet i basarerna, som ni gjorde under förra mandatperioden. Det är klart att väljarna kanske då trodde att ni skulle göra verklighet av det som ni drev stenhårt i kulturnämnden. Jag har verkligen läst på vad Torun har skrivit under på att de vill göra i de här delarna. Samma sak gäller annexet. Du var så upprörd i valrörelsen över att Office Depot hade fått hyra lokal. Man skulle kanske kunna finna möjlighet att återta den verksamheten för att få in barn- och ungdomsverksamheten där.

När jag styrde kulturförvaltningen lät det som att man tyckte att det räckte med de andra biblioteken som finns runt om i staden. Men det är rätt långt till Östermalms bibliotek, och just nu har ju också Internationella biblioteket på Kungsholmen stängt. De har en fantastisk barnavdelning, för övrigt, men just nu är den stängd på grund av att det har regnat in alldeles för mycket, tror jag.

Min fråga är, precis som Isabels, kan vi lita på löftet att ni har ett alternativ, en lokal till våra barn och unga, på gång nu?

Anförande nr 85

Borgarrådet L i n d b l o m (V): När man står i en diskussion om vilket slags upprustning man ska ha och man har en väldigt bantad version som fokuserar mycket på basarerna och eftersatt underhåll för vi fram att vi snarare skulle vilja se en större utveckling som inkluderar basarerna. Det var den lösningen vi förordade. Men när ni sedan gick vidare med den mer bantade lösningen och upprustade basarerna vore det ganska mycket kapitalförstörelse att på något sätt riva upp de upprustningar som har gjorts. Givetvis kan vi inte gå in ett par år senare och bara göra om allt det. Väldigt mycket tid och pengar – skattebetalarnas pengar – har lagts på de här upprustningarna av basarerna.

Nu får vi alltså laga efter läge, efter det beslut som faktiskt fattades. Därför är jag väldigt glad över att det blir 400 kvadratmeter mer publik verksamhet. Det är terrasser som ska öppnas för författarsamtal upp mot Observatorielunden.

Men återigen – jag kan upprepa mig – det finns flera konkreta förslag som man tittar på och utreder. Så ja, vi jobbar stenhårt med frågan om ersättningslokaler för barn- och ungdomsverksamheten.

Anförande nr 86

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är svårt att inte bli nostalgisk som tidigare fastighetsborgarråd. Äntligen – det har jag stått och sagt i den här talarstolen, och det var när vi i den grönbå majoriteten under förra mandatperioden gick fram med en nödvändig reovering av Stadsbiblioteket. Det var vi som äntligen fick igång detta, och det var inte en dag för tidigt med tanke på att inga större investeringar hade gjorts i Stadsbiblioteket sedan 80-talet.

Det är värt att lägga på minnet att det är viktigt att staden i sådana här lägen går fram med fullt finansierade förslag, noggrant utreder vad som är möjligt och kommer till skott. Stadsbiblioteket är ett exempel på när staden arbetade orimligt bakåt i tiden, med exempelvis orealistiska planer som aldrig blev av och som skapade förväntningar från stockholmarna på projekt som sedan inte var finansiellt möjliga.

Vi såg till att sätta oss med planerna. Inte bara fastighetsborgarrådet utan även kulturborgarrådet var entusiastisk i de här diskussionerna och kämpade för det som var möjligt ekonomiskt och kom fram med något som också har varit väldigt uppskattat. Man har exempelvis åtgärdat fasaden. Jag har själv krälat runt vid kristallkronan högst upp i taket, som inte hade varit möjlig att nå under många år. Det var alltså nödvändigt att komma igång med detta arbete.

Det har nämnts vad som har sagts i debatten tidigare och så vidare. Nedskärningar – absolut, sa Torun Boucher i det här läget. Men min favorit när jag går tillbaka till gamla pressmeddelanden är följande citat: ”Detta är tyvärr helt i linje med Alliansen och Miljöpartiets allmänna syn på kultur, man har helt enkelt inga ambitioner.” Det sades att de prioriterar ”bättre lokaler för McDonalds nedanför Stadsbiblioteket istället för läsytor för barn. Burgare ska gå före böcker”. Det var inte Torun utan fullmäktiges ordförande som sa detta i ett pressmeddelande vid den tiden. Jag tycker att det var väldigt klatschigt.

Så bittra var man då från oppositionen över att vi inte valde det väldigt dyra exemplet med att inte ta in basarerna. Nu får vi både burgare och böcker – en ekonomiskt hållbar, möjlig väg framåt för Stadsbiblioteket. Det var viktigt ekonomiskt för oss att kunna göra detta.

Men allt kan bli bättre nu, precis i enlighet med det som var intentionerna när vi styrde upp fastighetskontorets styrning. Nu har man i takt med projektets gång identifierat vad som skulle kunna läggas till i projektet. Vad är det verksamheten önskar? Det är på så sätt välkommet att man under sådana här ordnade former går fram till fullmäktige med ett nytt beslut.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen om att hålla i pengarna framåt så att man inte tappar kontrollen men också om det som har nämnts tidigare gällande barnverksamheten.

Sida 70 (87)

Anförande nr 87

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Först och främst måste jag säga att det är lite uppfriskande att du refererar till oppositionen som Alliansen. Den tanken och gemenskapen kan du kanske ta med dig till Rosenbad; det skulle nog underlätta.

Jag vill nyansera bilden lite här. Jag vill minnas att det var Madeleine Sjöstedt som drev fram arkitekttävlingen som faktiskt kraftigt försenade utvecklingen av Stadsbiblioteket. Där har du och jag haft en ganska stor samsyn om att vara försiktig med arkitekttävlingar som inte utgår från verksamhetens behov, om kostnadsaspekterna och så vidare. Att det har fördyrats finns det nog alltså flera som är medskyldiga till.

Den stora skillnaden nu jämfört med det beslut som fattades förra mandatperioden är den stora verksamhetsutvecklingen. Jag vill inte minnas att terrassfrågan löstes under din tid, till exempel. Jag tycker att det är ett viktigt steg framåt att vi nu faktiskt kan öppna verksamheten mot Observatorielunden. Men kul grej det här, eller hur?

Anförande nr 88

Borgarrådet **W e d i n** (M): Det är en kul grej, och det är viktigt med blocköverskridande samsyn kring att inte gå fram med orealistiska arkitekttävlingar som sätter staden och människors förväntningar på projekt i fel dager. Det är då vi tappar styrningen och kontrollen och man inte går tillbaka till fullmäktige med realistiska beslut. Det gör man ju här. Det är under ordnade former som man har identifierat att vi här skulle kunna göra mer tillsammans med verksamheten. Detta identifierar man under projektets gång och går då vidare med beslut. Alliansen påpekar alltså vad som är risker framåt, och behovet av en eventuell ersättningsverksamhet är ju viktigt.

Men jag tror att vi inte bör tappa fokus på det som är viktigt här, nämligen att detta är resultatet av en bättre styrning i fastighetskontoret. Det är det inte sexigt att prata om här i talarstolen, men det är något som länge var ett problem och som det nu är mer ordning och reda på.

Anförande nr 89

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag förstår att detta ärende kan vara lite rörigt för dem som inte har följt det jättenoga. Det går tillbaka till 2007 och den här arkitekttävlingen, som i efterhand kan konstateras inte var så lyckad. Men det är kul att vi nu ändå faktiskt verkar vara överens i sak, även om det finns en reservation. Men vi verkar ändå ha samma bild av hur detta nu ska gå i mål. Sedan är det väl fortfarande delvis lite olika verklighetsbeskrivningar som gäller. Vi i Miljöpartiet har ju suttit med i båda majoriteterna när det gäller detta, så här kommer någon form av facit över vad som har hänt.

Det projekt som vi nu lägger fram är en vidareutveckling av arbetet med det som jag hoppas är den avslutande delen av upprustningen av Asplundsbiblioteket. Arbetet med den första delen pågår nu och har pågått ett tag. Vi tog ett beslut vintern 2022 om att gå vidare med ytterligare tekniska upprustningar, men då ingick inte de här verksamhetsdelarna. Men det beslutet var ett utredningsbeslut, och det utredningsbeslutet har nu inför inriktningsbeslutet lett fram till att det behövs lite mer tekniska upprustningar för att säkerställa ordentligt och även att det ska kunna ingå en del verksamhetsutveckling. Detta verkar alla välkomna, så det är ju jättebra. Det handlar till exempel om speakers corner, som Clara var inne på, och framför allt om utveckling av barnavdelningen, vilket är mycket välkommet.

Jag delar oppositionens oro när det gäller detta med evakuering. Jag vill verkligen understryka det som Clara sa om att vi ligger på och tittar på detta. Förhoppningsvis kommer snart ett svar om hur evakueringsbehoven ser ut och hur man skulle kunna lösa detta. Det är alltså på rull.

De publika ytorna ökar ju med 400 kvadratmeter. Det kan vara bra att också nämna lite om de lite tråkigare tekniska delarna. Det handlar om en uppdatering av både el- och va-systemen, värmen, taken, fasaden, fönstren och sådant. Det har varit oerhört viktigt att detta kommer på plats och att vi säkerställer detta. Vi räknar med att allt förhoppningsvis ska vara klart 2028. Det är långt fram men lagom till 100-årsjubileet, så det kan ändå vara ett bra datum på så sätt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 90

A l m a C a r l s s o n (S): I detta sammanhang och efter denna debatt måste jag säga att jag känner mig som en väldigt ung stockholmare och en ung person i Stockholmspolitiken. Men jag vill ändå säga att det här huset, Stadsbiblioteket, är ett hus som det är väldigt lätt att bli nostalgisk över, trots att jag bara bott i Stockholm i sex sju år. Det är därför väldigt fint och stort att vi tar det här beslutet nu, och det är väldigt stort för mig att få vara en del av den tid när vi fattar detta viktiga beslut.

Något som är väldigt stort och viktigt med bibliotek och framför allt vårt stadsbibliotek är att det är en fantastisk historisk byggnad men också att den är öppen och tillgänglig för allmänheten. Vi vet också att för att de här byggnaderna ska kunna vara tillgängliga och effektiva även i framtiden behöver våra renoveringar och våra satsningar på husen få ta tid och kosta pengar.

Det är såklart väldigt viktigt att vi fortsätter jobba vidare på att hitta ersättningslokaler, men vi vet också att det är stort och viktigt att våra lokaler blir bra. Jag ser väldigt mycket fram emot att vi utökar verksamheten för att kunna tillgängliggöra litteraturen i denna viktiga och stora allmänna lokal.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Hej Alma! Vi sitter ju i nämnden tillsammans och pratar om de här frågorna, och jag tycker att det är kul att du är uppe. Själv känner man sig urgammal när du pratar om att du bara har varit här i några år.

Det jag och oppositionen hela tiden vill understryka är kontrollen på ekonomin, för det är ett jättestort ansvar. Jag blir lite bekymrad när du säger att det kommer att ta tid och att det kommer att kosta. Jo, jag vet. Jag jobbar med några andra stora projekt här i staden som också gör det. Det är därför vi är så himla noga. Jag tror att om vi får vara med och vara delaktiga och få insyn i hur kostnadsutvecklingen ser ut kommer vi att göra detta tillsammans. Jag är väldigt mån om att vi ska göra de här stora projekten i staden tillsammans. Det har vi gjort med Slussen. Det finns många projekt som pågår över mandatperioderna, och jag tror att det är väldigt viktigt att vi gör detta tillsammans. Därför är jag så angelägen om att det här ska kunna räcka, för 2028 vet vi inte vem som sitter i majoritet i den här staden – förhoppningsvis kanske vi. Mer så, alltså!

Anförande nr 92

A l m a C a r l s s o n (S): Jag vill bara säga tack, och tack för repliken! Jag håller såklart med. Det är inte att förvalta sitt demokratiska uppdrag väl att slösa med skattepengar, och det är därför av största vikt att vi fortsätter följa upp. Detta har Clara och Torun redan pratat om, och det är absolut vår största ambition att ta det ansvaret och att göra det tillsammans i kulturnämnden.

Anförande nr 93

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Herr ordförande! Det är första gången jag står i den här anrika, vackra lokalen, vilket osökt leder mig in på en annan väldigt vacker och anrik byggnad, nämligen Stadsbiblioteket, ett välkänt landmärke i staden. Likt Stadshuset fyller också den byggnaden snart 100 år, och jag ser väldigt mycket fram emot en återinvigning lagom till det. Men jag vill understryka att detta förutsätter ett stringent arbete med såväl utförliga underlag till oss politiker som kostnadsmedvetenhet i utförandet.

Stadsbiblioteket har under de senaste 40 åren stått utan större återinvesteringar och renoveringar, som vi tidigare har nämnt här. Jag är därför glad att vi under förra mandatperioden såg till att det här arbetet äntligen kom igång. En renovering både är och var väldigt nödvändig.

Den påbörjade ordentliga renoveringen är väldigt välkommen, inte minst med tanke på att en välbehövad utvidgning av barnavdelningen inkluderas. Det är väldigt viktigt att prioritera barnen, och det perspektivet behöver vi värna under den här renoveringen. Barnverksamheten är så pass viktig att en ersättningslokal behöver tas fram. Jag noterar att en mobil, uppsökande verksamhet ligger i förslaget i det fall en ersättningslokal inte kan säkerställas, men jag tycker inte att det räcker med något sådant halvdant. Halva upplevelsen för barnen är att få komma iväg och vara i den lärande biblioteksmiljön. Det behövs helt enkelt en fullgod lokal under renoveringen.

Anförande nr 94

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Hej Destiny! Kul att se dig här – det gick ju jättebra! Jag vill bara understryka det jag har sagt flera gånger. Vi är inte på något sätt nöjda med att bara ha en mobil lösning, utan, återigen, vi tittar på flera konkreta fysiska alternativ – antingen att hitta *en* fullgod ersättningslokal eller att dela upp det på flera; det får vi se. Men detta är en högt politiskt prioriterad fråga, och vi kommer inte att nöja oss med en mobil lösning utan göra allt vi kan för att hitta fysiska alternativ under den här ombyggnadsperioden.

Anförande nr 95

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Jag vill bara understryka att vi inte heller kommer att nöja oss med något annat än en fullgod ersättningslokal.

Anförande nr 96

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag har bara några korta kommentarer. Jag ska absolut inte skälla på oppositionen för vad ni gjorde förra mandatperioden, men faktum är att jag fick en chock 2019. I förslaget från förrförra majoriteten fanns nämligen två möjliga vägar framåt, ett alternativ med basarer och ett billigare utan basarer. Sedan kom det ett tredje förslag med så otroligt mycket mindre.

Med detta sagt vill jag säga att jag också blev väldigt glad när det förslaget sedan så småningom reviderades 2022. Då tänkte jag: Heja, det rör sig trots allt. Vi insåg ju att den där första minimala renoveringen aldrig skulle räcka. Nu är vi inne på att också utveckla verksamheterna, och det är så bra.

Sedan vill jag också säga att biblioteket inte stänger helt i höst. Sommaren 2024 stänger biblioteket för renovering. Det kommer att avveckla lite verksamhet i höst, men det stänger helt i sommar och inte i höst. Riktigt så tajt om tid är det alltså inte. Det är inte nästa månad som vi plötsligt står utan det mest besökta biblioteket i staden. Som tur är så är väl Kungsholmens bibliotek då tillbaka. Det var ju en rejäl översvämning. Det är inte bibliotekets fel, utan det beror på renoveringar och regn. Men det var en katastrofal översvämning. Biblioteken har verkligen flera sådana här utmaningar just nu.

Det finns ganska mycket personal. Vi behöver också leta efter alternativ till den barnverksamhet man har haft på Kungsholmen, i synnerhet den internationellt riktade barnverksamheten. Men det positiva budskapet är ändå att det ju frigör en massa personal, så vi kommer att kunna ha betydligt mer öppet på alla andra bibliotek. Det är också planen framåt.

Sedan är det precis som Clara har sagt flera gånger nu: Vi har verkligen som högsta prioritet att hitta en bra ersättningslokal eller eventuellt flera bra ersättningslokaler för framför allt barnverksamheten.

Anförande nr 97

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Herr ordförande! Jag delar motionens andemening. Det är viktigt att stadens och invånarnas lokaler används så effektivt som möjligt till skola, föreningsliv, kultur och idrott. Därför är det glädjande att läsa stadsledningskontorets utlåtande i frågan. Staden arbetar kontinuerligt med just denna fråga. I stadens budget för 2023 ges exempelvis nämnder och bolagsstyrelser uppdrag kopplade till lokaleffektivisering och samverkan. Jag vet också att den rödgröna majoriteten varje dag i dessa svåra ekonomiska tider jobbar med att stötta just skola, kultur, idrott och civilsamhälle.

Därför tycker jag att det är extra intressant att läsa denna motion ingiven av en moderat, för vi vet ju vad ni prioriterade när ni fick möjlighet att styra. Förra mandatperioden prioriterade ni exempelvis att sälja ut stadens och invånarnas fastigheter till fastighetsbolag som i dag hotas av konkurs. Ni prioriterade i längden dyra utförsäljningar av lokaler i stället för skola, idrott, kultur och civilsamhälle. Det bästa som hänt stadens lokaleffektivisering var alltså att den rödgröna majoriteten fick makten.

Men jag undrar ändå: Tycker ni verkligen att er politik var effektiv användning av stadens lokaler?

Anförande nr 98

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Den här motionen har jag väckt med utgångspunkt från flera olika parametrar. En är såklart kommunens behov av att i den tid som är pressa kostnader, med tanke på den lågkonjunktur vi befinner oss i, och därmed kunna frigöra pengar till direkt verksamhet. En annan orsak är de förändrade behov av främst administrativa lokaler som den postpandemiska perioden, om vi nu kallar den för det, har bidragit till – det vill säga att allt fler distansarbetar och att kontorsytor kan reduceras. En tredje anledning är den som också nämns i motionen, nämligen att hjälpa civilsamhället och andra aktörer till mötesplatser när staden nu har lokaler som står tomma stora delar av dygnet. Att vara effektiv med lokaler och att i högre grad dela lokaler har nämligen stora hållbarhetsmässiga effekter.

Jag vet att Stockholms stad i många år på olika sätt har haft som ambition att minska lokalanvändningen och effektivisera densamma. Detta har gällt oavsett politiskt styre, för det har varit nyckeltal, indikatorer, i verksamhetsplaner och budgetar sedan säkert 10–20 år tillbaka, kanske ännu mer än så. Men likväl går det långsamt. Till exempel har det i decennier varit aktuellt att våra skolor ska nyttjas bättre utanför skoltid. Trots detta är det främst idrottshallarna som används effektivt, men inte övriga lokaler.

Min ambition med den här motionen är alltså att skärpa kraven härifrån kommunfullmäktige på stadens bolag och nämnder att ta ett slags omtag när det gäller lokalfrågorna. Det behöver vändas på varje sten för att se hur våra lokaler kan användas bättre. Det kanske inte alltid innebär en minskning av lokalytor, utan det kan också innebära att lokalerna upplåts till fler aktörer, vilket i förlängningen antingen sparar oss pengar eller skapar ett mervärde för staden.

I stället för att säga att enstaka nämnder på olika sätt ska arbeta med lokaleffektivisering, vilket är vad vi gör när vi lägger ut det som en indikator i deras verksamhetsplaner, ser jag alltså framför mig ett stadsövergripande arbete med att verkligen gå igenom alla lokaler och titta på hur de nyttjas, när de nyttjas och hur man kan effektivisera lokalanvändningen.

Jag tackar borgarrådet för svaret. I sak verkar vi vara överens om att detta är viktiga frågor. Det hänvisas till det arbete som redan görs, och det är jättebra. Men som sagt, det jag vill med den här motionen är att gå ännu längre. Som jag också nämner finns det mycket pengar att spara. Nu leker jag med siffrorna och drog till med 10 procent; det blir 500 miljoner. Det kanske är orealistiskt, men skulle vi bara kunna spara ett par procent är det väldigt mycket pengar som går att få loss på lokaler, energi och kringkostnader.

Med allt detta sammantaget hoppas jag att vi kan göra en stadsövergripande lokaleffektivisering. Därmed yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 99

M a r t i n H a n s s o n (MP): Tack för motionen, Johan! Det råder som sagt i mångt och mycket samsyn här, så frågan är då vad som kan sägas mer konkret. Du nämnde en konkret grej som jag tycker är väldigt spännande, och det är detta med skolorna. Jag håller med om att det går lite sakta i vissa delar, förutom kanske just idrottshallsdelarna i skolorna.

Men jag vill påminna om det budgetuppdrag i årets budget där utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen gemensamt ska gå igenom just hur man kan få fram nya lokaler för föreningslivet och kulturlivet, alltså inte bara idrottslivet, i våra befintliga skolbyggnader. Där är det också väldigt konkret att målet med detta uppdrag ska vara att man ska hitta minst en ny i varje stadsdel, helst fler. Det uppdraget svarar, som ett exempel, väldigt konkret upp mot ert önskemål, hoppas jag.

Anförande nr 100

J o h a n N i l s s o n (M): Det gör det absolut. Det är verkligen ett bra uppdrag, tycker jag. Men det jag är inne på, för att vara konkret, är kanske – jag kan inte säga exakt hur det ska gå till i detalj – att stadsledningskontoret får i uppdrag att med hjälp av proffs gå igenom hela stadens lokalbestånd på längden, bredden och tvären och titta på vilka lokaler vi hyr in, varför vi hyr in dem, vilka timmar på dygnet de nyttjas, om de behövs och om man med en sådan genomgång kan se tväreffekter. Kulturnämnden kan se sina behov men kanske inte vet vilka behov som finns i Enskede-Årsta stadsdelsnämnd. Kan man titta uppifrån på vad vi kan utnyttja, hur vi kan samutnyttja och hur vi kan vi effektivisera?

Jag ser framför mig att i stället för att lägga på varje nämnd att ta fram lokalresursplaner, minska med 1 procent om året och så vidare titta uppifrån och se hur vi kan se över hela stadens lokalnyttjande. Det är gigantiska kostnader och gigantiskt mycket lokaler vi har.

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Jag vill också likt Martin tacka för motionen, för detta är en väldigt viktig fråga. Men jag tycker att det är konstigt att man lyfter frågan om lokaleffektivisering när ni under er mandatperiod, när ni styrde, exempelvis sålde ut skola, som du nämner. Ni sålde ut skolor som efteråt på ett bräde fick 50 procent högre månadsavgift än innan. Är det verkligen kostnadseffektiv användning av stadens lokaler?

Anförande nr 102

J o h a n N i l s s o n (M): Jag tycker att den här frågan är alldeles för viktig för att skoja bort med utförsäljningstermer eller försäljningsargument. Det här är jättemycket pengar, 5 miljarder kronor. Det kommer att bli mer årligen, när energikostnader och sådant ökar. Detta måste man ta på allvar. Det är inte kommunen som hyr tillbaka de lokaler som såldes förra mandatperioden. Det är andra hyresgäster, så det har inget med saken att göra.

Jag är ute efter kommunens egna lokalbehov och kommunens egen lokalanvändning – hur vi kan titta på den och antingen minska den eller ge möjlighet för andra aktörer som står utanför på gatan och inte har någonstans att vara eller inte har råd att vara någonstans, till exempel pensionärsföreningar, att komma in och nyttja våra lokaler. Jag tycker att detta är två olika frågor som inte hör ihop på det sättet.

Anförande nr 103

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Först och främst måste jag säga att jag tycker om ansatsen i den här motionen. Det handlar framför allt om att vi inför alla beslut som vi fattar måste se till stadens lokalhyreskostnader på både kort, medellång och lång sikt, för om det är någonting som hotar våra möjligheter att anställa fler lärare och att underlätta för idrottslivet att boka tillräckligt många halltider liksom att klara budgeten framöver, inte minst mot bakgrund både av urusla statsbidrag och till exempel demografiska förändringar, ja, då måste vi se över våra lokalhyreskostnader. Anslagen som vi skickar ut till våra verksamheter ska gå till lärare och idrottande ungar, inte till onödigt höga hyreskostnader.

Det är just därför som det finns flera uppdrag i budgeten som just syftar till att stärka den här medvetenheten hos våra nämnder och bolag. Till exempel finns det ett uppdrag till samtliga nämnder och bolag att se över sina externa lokalinhyrningar. Jag menar att det inte är rationellt att hyra av en extern part samtidigt som fastighetskontoret har vakanser. Där behöver vi samla och se just stadens lokalhyreskostnader i ett helhetsperspektiv, och detta är något som pågår just vad gäller att samlokalisera förvaltningar i högre utsträckning.

Jag kan också nämna att vi just nu tittar på möjligheten att eller har aktiva, konkreta planer på hur vi ska utveckla och upprusta vårt parkleksbestånd. Som Hökarängsbo är jag oerhört glad över att Farsta stadsdelsnämnd har fattat ett beslut om att äntligen upprusta Fagerlids parklek. Det var en nedläggning av en parklek som vållade väldigt mycket protester och berättigad ilska lokalt där jag bor. Nu har nämnden fattat beslut om att helt enkelt få till en ny parkleksbyggnad, och det som är fint med det är att man samtidigt kan titta på just samlokaliseringsfrågor: att faktiskt ha öppen förskola,

parkleksverksamhet, kanske fritidsgårdsverksamhet. Men jag skulle också se att vi i betydligt högre utsträckning än i dag till exempel upplåter våra parklekar för just föreningsliv i form av scouter, PRO eller andra typer och kanske också bokningsbart för barnkalas. Det är ju väldigt många runt om i vår stad som bor väldigt, väldigt trångt och som skulle kunna uppskatta den möjligheten. Så det är helt klart en ambition som i alla fall jag har.

Johan sa att Gustav skojar. Jag har lite svårt att avläsa ironi om jag ska vara riktigt ärlig, men jag tror faktiskt inte att Gustav skojade någonting. Det blir nämligen problematiskt när man å ena sidan har drivit på hårt för att vi ska sälja våra egna idrottshallar – Gubbängen och Brännkyrka – och sedan å andra sidan vill hyra in oss där, för är det någonting som den typen av inhyrningar leder till så är det ju kraftigt ökade hyreskostnader till externa aktörer i stället för att vi lägger dem just på fler lärare och på idrottande ungar. Inhyrningspolitik ska man därför vara väldigt, väldigt försiktig med, och det är också därför som vi faktiskt har satt stopp för det.

Anförande nr 104

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag tänkte bara säga några små saker, nu när vi har hört lite stora saker. Från kulturförvaltningens och kulturnämndens sida tittar vi väldigt mycket på samlokaliseringar ute i stadsdelarna. Biblioteken har ju flugit upp som någon form av tillgänglig lokal som ska kunna klara av ganska många uppdrag utöver att låna ut böcker, och därför tittar vi sedan ganska många år tillbaka på och utökar också successivt de samarbeten som man kan ha mellan medborgarkontor och bibliotek i olika samlokaliseringsprojekt, och biblioteken har också en organisation där man bättre ska samarbeta med stadsdelarna för att hitta dessa möjligheter.

För dem som inte vet det kan jag också tala om att biblioteken har någonting som heter meröppet. Det betyder att om man är en liten förening så kan man komma överens med biblioteket om att få ha sina möten där när biblioteket är stängt. Det är inte så många som känner till det, men det går faktiskt bra. Stadsarkivet, vår närmsta granne här uppe, tittar just nu ganska mycket på att samlokalisera olika saker i sitt hus för att bättre utnyttja lokalresurserna. Kulturskolan jobbar intensivt med att utöka samarbeten med skolan, också organiserat i enlighet med stadsdelsnämnderna, så att man lättare ska kunna hitta olika typer av samarbeten.

Det här sker i det lilla och i det lokala, men jag tror att det är precis lika viktigt som att det sker saker övergripande och i det stora.

Anförande nr 105

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Torun! Jag tycker också att det är viktigt att man lyfter både det stora och det lilla i de här frågorna. Därför är jag så glad att du lyfter just meröppet. Det var någonting som jag pratade mig varm för under hela den förra mandatperioden tills jag efter tre och ett halvt år fick reda på att det tyvärr inte finns något exempel på meröppet i Stockholms stad. Därför vill jag jättegärna att du, Torun, berättar om vilka meröppna exempel som finns. Vi pratade mycket om det, och vi ville genomföra det. Just möjligheten för föreningar att komma in och använda biblioteken när de är stängda har inte funnits tidigare i Stockholms

stad, så jag är så glad att du nu kan presentera vilka föreningar som vi har släppt in på det sättet. Det vore bra att få höra det, för jag är jättenyfiken!

Sida 78 (87)

Anförande nr 106

Borgarrådet B o u c h e r (V): Vi sa fel båda två. Förtroendeöppet är det vi pratar om. Meröppet använde jag senast bara för några veckor sedan när jag gick in och lånade och lämnade tillbaka böcker. Du vet, det är när man kommer in och bara ska låna när det är stängt.

Förtroendeöppet heter det vi talar om. Jag kan liksom inte redogöra för precis allting, men sist jag var på Kungsholmen, innan biblioteket stängde på grund av översvämningen, så hade de förtroendeöppet. Jag ska kolla upp det.

Anförande nr 107

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Tack till alla som har redogjort för allt bra som görs! Jag kan bara säga att jag tycker att det här är jättebra. Det finns jättemånga goda exempel, och det finns bra uppdrag i den budget ni har lagt som syftar till eller styr mot det här.

Som jag var inne på förut – och ganska tydlig med, hoppas jag – tycker jag ju att staden kan göra mer. En sak är just den jag var inne på i repliken med Martin Hansson, att varje förvaltning kanske är lite inne i sin bubbla på ett sätt, lite som vi hörde innan här också. Kulturförvaltningen har uppdraget att effektivisera, men det jag var inne på i replikskiftet med Martin Hansson var att någon skulle behöva titta över hela staden och koordinera nämnderna och bolagen med varandra. Det kan ju faktiskt vara så att en nämnd eller ett bolag har ett behov och hyr in en lokal fast en annan nämnd redan har en egen lokal – inte en lokal som är ledig jämt men vissa timmar på dygnet. Detta behöver man hitta, och det kan man inte genom att bara sätta ut en indikator i verksamhetsplanen.

Det var jag alltså lite inne på där. När det gäller nyinhyrningar vet jag att det är tuffa tag, men hur ofta ifrågasätts eller omprövas befintliga inhyrningar som man redan har kontrakt på?

Återigen: Det här med att alla nämnder ser till sig själva syns även i remissvaret. Jag menar, fastighetsnämnden hittar jättemycket bekymmer med att dela lokaler. Det är försäkringar, juridik, ökat slitage, lås och larm och allt möjligt. Det är klart, för fastighetsnämnden har inget incitament att släppa in fler hyresgäster. De får ju inte mer hyra för det, utan det är bara en massa jobb. Det finns jättemycket forskning kring det här, och det pågår arbete. Jag refererar till något av det i min motion, och jag tror att alla de här sakerna går att komma över och hitta lösningar på om man vill.

Jag och Moderaterna vill det, för vi ser häri en möjlighet att spara ännu mer pengar och tillföra värden till staden. Jag tror i och för sig inte att vi är särskilt oense, men ändå hoppas jag att vi på något sätt skulle kunna gå vidare med en stadsövergripande lokaleffektivisering. Jag yrkar därför återigen bifall till motionen!

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag hade inte tänkt gå upp igen, men jag tyckte faktiskt att det var lite orättvist att hänga ut just fastighetsnämnden och fastighetskontoret som ett problem i det här sammanhanget, för om det är någon förvaltning inom staden som är för ett effektivt resursutnyttjande och att vi snarare ska låta hyrespengar stanna i staden i stället för att betala externa inhyrningar, där hyran ökar över tid tvärtemot fastighetskontorets egna kalkyler eller egna hyresmodeller där hyrorna faktiskt minskar med tiden, så är det ju fastighetskontoret.

Därför tycker jag att det är ganska orättvist att hänga ut just fastighetskontoret som faktiskt i sin roll som tjänstemän har att peka på de juridiska förutsättningarna. Jag är ansvarig både för allmännyttans bostadsbolag och fastighetskontoret, och i nära samarbete med lokalstrategerna på SLK menar jag att vi faktiskt är på den här frågan på ett sätt som jag inte upplever att politiken har varit på väldigt många år. Därför tycker jag att det var en orättvis uthängning av fastighetskontoret.

Anförande nr 109

J o h a n N i l s s o n (M): Det var inte meningen att vara alltför dum mot fastighetskontoret. Det är för övrigt min gamla arbetsgivare där jag har jobbat i tio år, och jag känner många där. Det är jättekompenta och jätteduktiga människor på fastighetskontoret.

Det jag sa var mer ett exempel på att de i sitt remissvar har lyft fram försvårande saker, sådant som gör det svårt att dela lokaler, och alla de sakerna indikerar att man ibland står sig själv närmast. Men allt det går att övervinna med nya lösningar, ny teknik och nya uppfinningar . Det var alltså inte meningen att peka ut dem speciellt. Jag vet att fastighetskontoret är jätteduktiga i sitt arbete som lokalförvaltande organisation.

Anförande nr 110

G a b r i e l K r o o n (SD): Vad fint att så många ska upp sedan! Jag hoppas att vi får lite spänning och bra argument för att min motion inte ska bifallas.

Fältassistenterna som form kom till på 1950-talet, har jag läst i Stockholms egna handlingar. Tanken var då att den verksamma personalen i fält på gator och torg skulle skapa relationer till unga och erbjuda lättillgängliga vägar till de olika stödinsatser som kommunen erbjuder. Själva formen med fältassistenter är en praktikbaserad metod, alltså en metod som har utvecklats inom socialtjänsten och socialarbetet. Metoden är alltså baserad på erfarenhet och praktik och inte så mycket på evidens, och när jag säger evidens menar jag systematisk vetenskaplig kunskap och utvärdering.

Det min motion syftar till är att säkerställa att vi får in en högre evidens i vårt arbete och i våra metoder med fältassistenter. Som vi alla hörde under budgetdebatten i början av det här året lägger majoriteten över 20 miljoner kronor mer på just fältassistenter. Redan tidigare har man lagt stora pengar på fältassistenterna, och detta målas gång på gång upp av trygghetsborgarrådet som lösningen både på otryggheten och som en del av det förebyggande arbetet för att få bort fler ungdomar från gatorna och få in dem i bra insatser men även för att skapa ett vänskapligt band till dessa ungdomar.

Om vi lägger så stora pengar på den här insatsen och även från majoritetens håll har en så stor tilltro till den måste vi också våga utvärdera insatsen. Vi måste förstå vad den har gett oss konkret. Att då mena på att det är svårt att utvärdera den eller att ingen forskare *vill* utvärdera den är ju bara nonsens. Jag har själv pratat med forskare inom det sociala fältet som är villiga att utvärdera den, men såklart måste det komma ett tydligt uppdrag från Stockholms stad.

Vad denna motion syftar till är att ge dem ett tydligt uppdrag för att utvärdera detta – ett tydligt uppdrag om en vetenskaplig utvärdering som ska bidra till att vi arbetar evidensbaserat med våra resurser.

Med det sagt vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 111

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag ska inte vara så långrandig, men vi har tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen som jag vill hänvisa till. Det är nämligen så att Stockholm är en av de få kommuner som faktiskt har tagit fram en Stockholmsstandard för just socialt fältarbete. Detta beslutade socialnämnden om i juni 2021. Jag kollade faktiskt upp i protokollet att SD:s representanter var närvarande, för det var nämligen lite så och så med det under den förra perioden. Men det var de på det här sammanträdet, och det finns inga reservationer eller liknande, utan vi var alla eniga om att det här var väldigt bra.

Jag har i och för sig ingenting emot utvärderingar och i synnerhet inte om man kopplar in vetenskap. Det som väl möjligtvis motionen andades är att det liksom inte skulle

finnas något forskningsunderlag över huvud taget, och det är ju inte riktigt sant. Vi har till exempel en svensk forskare i Göteborg som har jobbat ganska mycket med de här frågorna, och det finns även den del internationell forskning att ta del av. Men det är helt korrekt att det är väldigt praktikbaserat arbete.

Från Liberalernas sida tycker vi att fältassistenterna är väldigt viktiga, inte minst sedan man lite grann har förändrat deras arbetssätt till att jobba mer i skolmiljö under dagtid. Traditionellt sett har man ju jobbat väldigt mycket kvällar, men man når väldigt många fler ungdomar när man jobbar i skolmiljön.

Anförande nr 112

G a b r i e l K r o o n (SD): Stockholmsstandarden är det såklart inget fel på. Jag tycker att det är jättebra och viktigt att det var en forskare som var med och tog fram den här standarden. Men bara för att en forskare har varit delaktig i arbetet gör det ju inte till evidensbaserat. Evidensbaserat blir det när det har utvärderats och flera samstämmiga studier har visat på ett resultat. Det har inte skett när det gäller Stockholmsstandarden, vilken förvisso kan vara bra, förvisso kan vara dålig.

Jag noterar också att Jan Jönsson har ändrat tonläge lite grann från det SU som han skrev. Detta SU var ju väldigt tydligt i att det här är en evidensbaserad insats, men nu verkar det luta mer åt att det är en praktikbaserad insats. Det är positivt. Om du, Jan, menar att det finns vetenskapligt underlag som styrker evidensen bakom den här insatsen, då skulle jag gärna vilja att du citerar det, för jag har inte sett det vare sig hos SBU, i remissvaret, hos socialnämnden eller hos Socialstyrelsen.

Anförande nr 113

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Nej, jag tror faktiskt inte att det finns några sådana data, vilket beror på att själva fältarbetet i sig handlar om kontakter med ungdomar på olika sätt. Det är liksom ett arbetssätt för att jobba uppsökande. Sedan kan ju fältassistenter i det arbetet använda sig av evidensbaserade metoder, till exempel motiverande samtal, mentorer i våldsprevention och andra typer av behandlingsprogram för att avvänja droger och sådant. Det använder de förstås, precis som alla andra socialarbetare. Poängen med fältassistenter är ju att de använder de här metoderna, men ute på fältet, riktade till ungdomar som normalt sett inte kommer till socialkontoret eller liknande. I den bemärkelsen finns det alltså evidens för de metoder som de sedan använder i sitt uppsökande jobb.

Anförande nr 114

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag vill börja med att tacka för motionen. Det här är ett viktigt område som inte nog kan debatteras, även om det känns som om vi har haft den här debatten ett antal gånger efter valet.

Någon effektutvärdering av fältverksamheten i Sverige finns inte – oss veterligen, om jag ska lägga in en liten brasklapp. Vi har bett förvaltningen titta, men de har inte funnit någon sådan. Det här är av flera skäl. Det är ett komplext samhällsproblem som vi vill lösa med fältassistenter. Det är sällan en enda insats som är lösningen eller som

används, och vilken insats som ger vilken effekt är väldigt svårt att utvärdera, kanske omöjligt.

Sida 82 (87)

I höstas förde socialförvaltningen diskussioner med Göteborgs universitet om att göra en sådan utvärdering av fältverksamheten. Det föll dock så småningom på att det inte var någon forskare som ville ta på sig uppdraget. Det var ihop med den forskare som har nämnts vid namn här tidigare, Björn Andersson, som också är den som har tagit fram Stockholmsstandard som Jan Jönsson så fint redogjorde för. Jag behöver därför inte dra allt det en gång till.

Vi har alltså en Stockholmsstandard som visar att man ska ha en socionomutbildning. Man får en specialutbildning av staden, och vi har ett utvecklingsarbete som vi genomför ihop med de nordiska länderna. Jag tycker därför att vi på det här området jobbar så evidensbaserat som vi kan göra utifrån rådande omständigheter. Vi är i grunden positiva till en utvärdering, men vi måste då också hitta forskare som vill göra en sådan. Det är ingenting som vi har gett upp, utan det är någonting som vi fortsätter att leta efter.

Jag anser att motionen är besvarad och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 115

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Under de senaste åren har våldet i kriminella miljöer utvecklats på ett oroväckande sätt. Allt yngre individer är involverade i allvarlig kriminalitet.

Den här majoriteten ser detta som en angelägen fråga och arbetar på olika sätt för att skapa social trygghet. Fältarbetarnas arbete är en del av stadens trygghetsskapande arbete, och därför har fältarbetarna en viktig del i samhällets arbete med att förebygga kriminalitet. De kan arbeta med att identifiera och hantera riskfaktorer för kriminalitet, och de kan hjälpa till att bygga upp förtroende och relationer mellan samhälle och polisen.

När det gäller kompetens och utbildning har fältarbetarnas olika bakgrund och utbildning: socialarbetare, psykologer eller liknande. De fokuserar ofta på att arbeta med människor och samhälle. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 116

M a g n u s R u n s t e n (MP): Jag vill bara understryka det som kollegorna redan har sagt, nämligen att vi ser det här som en väldigt viktig insats. Det är viktigt att jobba uppsökande mot unga. Det är ju inte alla som självmant vänder sig till myndigheter eller så för att få det stöd som behövs. Fältassistenter är en viktig del i det arbetet, och som Jan Jönsson bland annat var inne på finns det bra metoder som används och som är evidensbaserade i sig.

Jag blir lite nyfiken på hur Sverigedemokraterna resonerar inom det sociala området. Ni vill ju göra en lång rad nedskärningar som kommer att påverka det preventiva arbetet och arbetet riktat till ungdomar. Det är stora generella effektiviseringar i er

Anförande nr 117

G a b r i e l K r o o n (SD): Till att börja med satsar vi mer på det sociala området jämfört med det rödgröna styret. Om vi däremot pratar om arbetsmarknadsinsatser så är det en helt annan debatt. Men på det sociala området satsar vi faktiskt mer, så det är ni som gör nedskärningar och inte vi.

Om vi fortsätter till frågan om fältassistenter är hela anledningen till den här debatten att ni från majoriteten gång på gång lyfter fram fältassistenter som en lösning. Då undrar jag vilket stöd det finns i det argumentet, och uppenbarligen har ni inget stöd över huvud taget. Det är bara era förhoppningar som ligger till stöd för det, och det tycker jag är beklagligt när vi har en spirande kriminalitet och en spirande våldsvåg. Kommunen har ett väldigt viktigt ansvar att jobba förebyggande, men vi vet inte ens om de insatser som vi gör förebyggande fungerar.

Ni säger att ni har pratat med Göteborgs universitet. Jag har försökt begära ut underlag kring om det har funnits ett officiellt beslut taget mot socialförvaltningen så att de i sin tur ska initiera den här studien. Jag har dock inte fått något sådant underlag, så jag förstår inte hur det här beslutet har tagits över huvud taget. Har det har skett informellt på något sätt och inte skrivits ned? Jag tycker genuint att det principiellt är jättekonstigt att borgarrådet menar att det har tagits ett beslut och att man har stämt av med Göteborgs universitet, men så finns det inget formellt beslut över huvud taget.

Om vi fortsätter på temat evidens stämmer det inte att det är helt omöjligt att undersöka om de sociala insatserna har evidens eller inte. Vi vet ju att vissa föräldrastödsprogram har en ganska välbelagd evidens. Det är också, precis som ni är inne på, en av många insatser, men där har man ändå kunnat göra olika studier och selektera ut just den variabeln. Vi vet, som Jan Jönsson var inne på lite grann, att MVP har viss evidens. Den metoden har visat sig delvis ge en effekt, och det har man också lyckats isolera.

Någonstans måste man ju börja undersöka frågan, och därefter vet vi om det går att få evidens i det eller inte. Men i stället för att undersöka den, vad gör ni? Ni lägger bara en massa fler miljoner på det. Ni drar ned på ordningsvakterna, och ni skyller på regeringen och att de måste fixa fler poliser. Men det är ju inte lösningen på det förebyggande arbetet. Jag tycker därför åtminstone att man kan ta ett seriöst tag och ge ett officiellt uppdrag från kommunfullmäktige för att säkerställa att vi gör en gedigen utvärdering av vad alla våra tiotals miljoner går till så att vi i alla fall har någon förståelse kring det. Om inte annat kanske vi får en förståelse för att vi inte kan få en förståelse; det är också en förståelse, och då måste vi ha en diskussion om det: Ska vi satsa pengar på någonting som vi inte har en aning om vad det är?

Det blir en mycket mer teoretisk och kanske mer ideologisk diskussion, men nu frångår vi ändå vissa andra insatser som vi skulle ha kunnat lägga pengar på men som vi väljer bort för att satsa på fältassistenter.

Anförande nr 118

M a r i a L j u s l i n (V): Jag kunde inte låta bli att gå upp. Även om det är väldigt viktigt att veta att man har evidens för det man jobbar med, för de uppdrag vi har och att vi har seriösa projekt och seriösa insatser väcker detta frågan om Sverigedemokraterna verkligen vet vad det här är och vad fältassistenterna gör. Det verkar inte som om Gabriel Kroon eller Sverigedemokraterna har någon kännedom om det. Kan ni backa bandet och se vad en fältassistent är och vad ni tror att en sådan gör? Det är inte bara att vara ute på kvällarna och motverka stök och gängkriminalitet och slösa pengar. Man uppsöker skolor, man finns i stadsdelarna, man knyter kontakter, man jobbar relationsbyggande, man får in människor så att de får rätt stöd, man hittar någon ungdom som behöver stöd för att komma in och få hjälp på rätt ställe i andra änden.

Det är ju det – det handlar om relationer. Det handlar om att bygga förtroendebyggande. Det är vad vi behöver: fler trygga vuxna ute i det offentliga rummet som kan ta hand om unga.

Anförande nr 119

G a b r i e l K r o o n (SD): Det finns självklart väldigt många fina människor som jobbar som fältassistenter, som brinner för det här och som vill göra sitt bästa varje dag. Dem ifrågasätter jag inte över huvud taget.

Däremot ifrågasätter jag er insyn och framför allt kanske din insyn och förståelse kring vad vi egentligen får för våra pengar. Du tror, du hoppas och du vill, men du vet inte. Du bara gissar. Att bara tro någonting och inte veta tycker jag är väldigt oroande när man satsar tjugotals miljoner kronor och faktiskt gör en mer aggressiv satsning det här året. Om vi ska ha en seriös diskussion om hur vi ska få fast kriminella och hur vi ska undvika att unga rekryteras in i gängkriminalitet, då måste vi ändå någonstans utgå från data som är belagd eller i alla fall försöka belägga vilken effekt våra insatser har. Men det vill ni inte göra. I stället verkar ni bara skylla ifrån er på regeringen och sedan anklaga mig för att jag inte förstår någonting. Men jag *vill* förstå – ni verkar inte vilja förstå.

Anförande nr 120

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Sedan 1950-talet när man började med fältarbetare har detta arbete utvecklats. Man har lyft upp i debatten i dag att fältarbetarna arbetar med olika metoder, bland annat motivationsarbete, och det finns ett antal exempel på hur fältarbetarnas förebyggande arbete och samverkan med polisen har bidragit till att skapa en tryggare och mer positiv miljö i stadens stadsdelar. Till exempel har fältarbetarna arbetat med att utbilda ungdomar i konflikthantering och värdegrunder, stötta ungdomar i riskzon för att inte begå brott, skapa trygga miljöer i skolor och fritidsgårdar och samarbetat med polisen för att identifiera och hantera brottsliga nätverk.

Fältarbetarnas arbete har alltså haft en positiv inverkan på ungdomarna i stadens stadsdelar. De har hjälpt ungdomarna att utveckla positiva livsvägar och undvika kriminalitet. Fältarbetarnas arbete har också bidragit till att öka förtroendet för polisen bland ungdomar och familjer till exempel i stadsdelen Järva. Vi ser utvecklingen som

sker. Våra fältarbetare går över kommungränsen och samarbetar med andra och även med andra stadsdelar i staden, till exempel Vällingby. De vet var ungdomarna är och har bra kontakter med deras föräldrar, vilket visar att det är utveckling som har skett sedan några år tillbaka. Om du vill veta vad fältarbetarna gör kan man följa det i T1 och T2, som finns i varenda nämnd som vi har i den här staden.

Sida 85 (87)

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 121

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi fortsätter på temat nya arbetssätt i de sociala frågorna, tänker jag. Jag ber om ursäkt; min dator lade ned här, så jag kan inte öppna det jag vill säga. Men jag vet ju ungefär vad jag vill säga.

Min motion handlar om ett nytt sätt att se på resultat. Det var egentligen inte jag själv som hittade på det här, utan jag läste en intressant artikel av en forskningschef på Humana som menade att sjukvården har kommit väldigt långt i att kunna betala för resultat. Det finns till exempel särskilda ersättningar som gör att man som vårdgivare kan få mer betalt om man har en kortare sjukdoms- eller rehabiliteringstid för knä- och höftledsoperationer.

I den sociala omsorgen har man dock inte jobbat med modeller som ger mer betalt om man gör ett bättre jobb. På ett pilotstadium tycker jag att det här är en väldigt intressant och utmanande fråga dit vi måste nå. Det vill säga, hur säkerställer vi att en medborgare som får en insats av Stockholms stad får en insats av så bra kvalitet som möjligt och att utföraren, ofta en privat sådan, också värdesätts efter sin förmåga att leverera en bra insats?

Ett sätt att få bukt med det här är att börja mäta till exempel hur många av dem som fått en insats som därefter har gått vidare till en insats av lägre grad, det vill säga inte längre har lika stora behov, eller att mäta hur många av dem som är inskrivna i en insats som har följt målen i sin genomförandeplan. Det vet vi tyvärr inte i dag. Detta knyter även någonstans an till ett mer internationellt arbete som kallas sociala utfallskontrakt men framför allt sociala utfallsmått, som då värdesätter betalningen baserat på vilken effekt det ger individen.

Det min motion syftar till är att jag vill se att vi genomför ett pilotprojekt i vår kommun för att kunna utvärdera detta. I motionssvaret framkommer att man förvisso kanske är positiva till att jobba mer utfallsbaserat men att det är ett arbete som Socialstyrelsen måste leda eftersom vi bara är en ensam kommun. Vi ska dock komma ihåg att vi är Sveriges största kommun med Sveriges mest framstående socialtjänst, så jag tycker att vi borde kunna ta ledarpinnen och undersöka hur vi kan få in mer fokus på utfall och inte bara betala för insatser utan att riktigt följa upp vilket resultat de leder till.

Därmed yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 122

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag håller med motionären i väldigt mycket i den här motionen. Det är viktigt att våra sociala insatser bidrar till tydliga effekter för individen, av flera skäl. Dels handlar det om skattepengar som vi ska se till att de används effektivt, dels är det en etisk fråga i förhållande till individen – vi ska inte ha insatser som inte är verkningsfulla för individen. I grund och botten är vi alltså överens.

Jag tycker även att det arbete som Socialstyrelsen har hållit på med i många år ska få fortsätta och att det huvudsakligen är där som det här arbetet ska vara. Men jag håller också med om – ni hör att jag betonar ”huvudsakligen” – att vi är en stor kommun och

har möjlighet att göra saker själva. Den ledarpinne som Gabriel Kroon kastar upp är på något sätt redan upplockad, för i Hässelby–Vällingby pågår redan, via medel från sociala investeringsfonden, ett arbete med sociala utfallskontrakt. Vi jobbar alltså lokalt med den här frågan och följer det arbetet väldigt noga.

Sida 87 (87)

Med det anser jag att motionen är besvarad. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.